THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVIII Kaina 25 c. ŠEŠTADIENIS — SATURDAY, GEGUŽĖ — MAY 12, 1984 Nr. 95

LKB Kronika Nr. 61

Štai kokia sovietinė tikėjimo laisvė

(Tęsinys)

3. Lietuvos tikinčiųjų pareiškimas TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumui dėl tikinčiųjų persekiojimo Lietuvoje, prašant jiems teisių ir laisvių.

4. Paketas su tekstais ir parašais (daugiau kaip 5,000) adresuotas TSRS CK Generaliniam Sekretoriui J. Andropovui, prašant išlaisvinti kunigus A. Svarinską ir S. Tamkevičių.

5. Du laiškai su pareiškimais TSRS įgaliotiniui prie Ministrų Tarybos religijos klausimais.

Mums atvykus į Maskvą, stotyje — priėjo grupė milicijos pareigūnų ir civiliai apsirengusių žmonių. Pareigūnai paėmė mūsų daiktus ir, panaudodami jėgą ir prievartą, nutempė mus į milicijos skyrių. Jie padarė kratą asmeninių daiktų ir pareikalavo pasų. Tada mes pareikalavome jų asmeninių dokumentų ir prokuroro sankcijos. Iš pradžių pareigūnai nesiteikė parodyti savo dokumentų, bet grasino mus. Vėliau pateikė dokumentus Ruslov ir Tichonov, o likusieji ir du iš Lietuvos — nepateikė dokumentų ir prokuroro orderio neparodė. Pareigūnas Tichonov padarė išrašą mūsų pasų ir surašė konfiskuotus dokumentus. Ruslov, pasitaręs su kitais pareigūnais, sugrįžo ir pareikalavo mus pasirašyti po neteisėtu nutarimu, jog mes neturime teisės lankytis Maskvoje ir Maskvos srityje. Jei mes pasirašysime, žadėjo paleisti laisvai važiuoti namo, priešingu atveju — ginkluota jėga išgrūsią mus iš Maskvos. Mes pasirašyti atsisakėme. Tada iš naujo pareikalavo mūsų pasų. Mums pasidarė aišku, kad dokumentų negrąžins (pareiškimų, parašų su tekstais), neleis kreiptis į TSRS aukščiausios valdžios organus.

Mes nutilome ir nereagavome į neteisėtus milicijos pareigūnų reikalavimus. Pareigūnai prievarta atėmė iš mūsų pasus. Jie sustatė kaltinamąjį aktą, lyg tai mes trukdėme keleiviams ir krovinių nešėjams. Jie pakvietė du krovinių nešėjus, kurie pasirašė aktą, nors mes niekam netrukdėme ir niekas tuo nesiskundė. (...)

Milicijos pareigūnai su grasinimais reikalavo mus pasirašyti aukščiau minėtą neteisėtą nutarimą, šaipėsi iš mūsų, šiurkščiai elgėsi. Milicijos kapitonas, kuris nepasisakė pavardės, grasino mus sumušti. Paskui pareigūnai nutempė mus pas milicijos skyriaus viršininką — pulkininką Filimonovą Aleksiejų. Ten jau buvo daug milicijos pareigūnų ir civilinių žmonių. Jis reikalavo mus pasirašyti neteisėtą nutarimą, jog mes neturime teisės lankytis Maskvoj ir jos srityj, grasino mus pasodinti, perduoti spec. tarnybai, išvadino fanatikais, apkaltino, už kokią tai agitaciją. Po viso to pulkininkas Filimonov Aleksiej priėjo prie kiekvieno iš mūsų asmeniškai ir su grasinimais reikalavo mus pasirašyti aukščiau nurodytą neteisėtą dokumentą.

Mes reikalavome grąžinti mūsų konfiskuotus dokumentus ir leisti kreiptis į TSRS aukščiausios valdžios organus. Vietoj mūsų prašymo pulkininko A. Filimonov įsakymu, milicijos majorui Čiumak vadovaujant, išlaikė mus vienuoliką valandų milicijos skyriuje. Grupė milicijos pareigūnų ir civilių 21 valandą nutempė mus iš milicijos skyriaus į traukinį Maskva - Kaliningradas ir prievarta sugrūdo mus į vagoną.

(Bus daugiau)

Tarptautinio Hagos teismo, kurį sudaro 15 teisėjų, prezidiumas. Iš kairės: Brazilijos teisėjas Jose Sette-Camara, Nigerijos — Taslim Olawale Elias, Lenkijos — Manfred Lachs. Teismas pasmerkė JAV vaidmenį Nikaragvos uostų minavime, pasisakė prieš bandymus nuversti Nikaragvos vyriausybę.

Filmas apie Lietuvą

Haga. — Iš Olandijos mus pasiekė žinia, kad neseniai olandų televizija perdavė įdomų reportažą apie Lietuvą ir jos dabartinę padėtį. Reportažas buvo perduotas olandų televizijos filmų serijoje „Tėvynės netekę..." Apskaičiuojama, kad filmą apie Lietuvą žiūrėjo apie milijonas olandų. Filmas buvo įspūdingai pradėtas lietuvių tautos himnu, ekrane parodant iš Lietuvos slaptai atvežtą menišką audinį su išaustais Lietuvos himno žodžiais. Tuoj po to ekrane pasirodo šiurpūs vaizdai: Stalinas Maskvoje pasirašo su nacių Vokietijos ministru Ribbentropu Rytų Europos dalybas ir raudonosios armijos tankai pradeda riedėti į Lietuvą. Filmas yra pagrįstas Olandijoje gyvenančio lietuvio žurnalisto Izaoko Kaplano pasakojimais apie Lietuvą ir asmeniniais prisiminimais apie Lietuvos nepriklausomybės žlugimą, svetimųjų okupaciją su baisiomis represijomis. Pasakojimai iliustruojami senų ir naujesnių dokumentinių filmų apie Lietuvą vaizdais, taip pat vaizdais apie paties žurnalisto Kaplano lietuvišką veiklą Olandijoje — darbą Amsterdamo Rytų Europos Institute ruošiant disidentų žodyno lietuvišką dalį, organizuojant olandų jaunimo chorą lietuviškai dainuojantį lietuvių liaudies dainas. Olandų televizijos filme ir jo komentaruose atsispindi didelis palankumas Lietuvai ir kenčiančiai lietuvių tautai.

Teismas pasmerkė ginklų bandymus

Salt Lake City. — Federalinis distrikto teisėjas nusprendė, jog radioaktyvios nuodingos medžiagos, kilusios iš atominių ginklų bandymų Nevados dykumoje 1951 - 1962 m. laikotarpyje yra kaltos dėl vėžio ligų ir mirimų netolimose apylinkėse Uthoje. Sprendime sakoma, kad federalinė vyriausybė kalta apsileidimu. Ji netinkamai ginklų bandymus organizavusi. Apylinkėse buvo daug susirgimų įvairių rūšių vėžiu. Šis sprendimas atidarys kelią šeimoms ieškoti kompensacijų iš vyriausybės.

Hagos teismas palaiko Nikaragvą

Haga. — Tarptautinis teismas vienbalsiai nusprendė, kad Amerika tuoj pat turi sustabdyti Nikaragvos uostų minavimą. Už sprendimą balsavo visi 15 teisėjų. Teisme yra ir JAV atstovas Stephen Schwebel. Jis susilaikė nuo balsavimo antrame teismo pareiškime, kuris ragina „gerbti Nikaragvos politinę nepriklausomybę, nekeliant jai pavojaus karinėmis ar pusiau karinėmis priemonėmis".

Nikaragvos valdžia džiaugiasi laimėjimu Tarptautiniame teisme. Jis pasmerkė Amerikos imperializmą, pasakė Nikaragvos karinės chuntos vadas Ortega Saavedra. Jis paneigė Reagano tvirtinimą, kad Nikaragva eksportuoja revoliuciją.

— Ispanijos karalius Juan Carlos ir karalienė Sofia pradėjo vizitą Sovietų Sąjungoje. Svečius aerodrome sutiko premjeras Tichonovas, du viceprezidentai ir penki ministeriai.

— Libano ministerių kabinetas pradėjo darbą. Vyriausybę sudaro: penki krikščionys, keturi musulmonai ir vienas druzas. Sudaryta Gynybos Taryba, kuri vadovaus kariuomenei. Taryboje — visi ministeriai.

Popiežius aplankė budistų vadą

Bangkokas. — Popiežius Jonas Paulius II Tailandijoje buvo sutiktas sosto įpėdinio princo Maha Vajiralongkorn. Popiežių priėmė karalius Bhumibol ir visa karališkoji šeima.

Popiežius aplankė budistų vyriausiąjį vadą 87 m. Vasana Tera, aplankė, nusiėmęs batus, budistų šventyklą. Savo kalboje popiežius gyrė budistų praktikuojamus gilius mąstymus, švelnumą, taikingumą ir kitas dvasines savybes. Budistų vadas atsiliepė, iškeldamas abiejų religijų taikos, teisingumo, užuojautos, paguodos savybes.

Tailandija turi 48 mil. gyventojų, tačiau katalikų tik 200,000. Popiežius aplankė Phanat Nikom pabėgėlių stovyklą, 75 kilometrai nuo Bangkoko. Stovykloje gyvena Indokinijos pabėgėliai nuo komunizmo. Jų tarpe daug Vietnamo katalikų. Savo žodyje popiežius pasisakė prieš Vietnamo valdžios pastangas atskirti katalikus nuo Vatikano. Vietname bandoma steigti katalikų „tautinę bažnyčią", sudarytas 142 kunigų komitetas, tačiau dabar liko apie 20 kunigų, o jų tarpe aktyvus liko tik vienas.

Rytų Vokietija boikotuos žaidynes

Los Angeles. — Rytų Vokietija irgi paskelbė, kad jos sportininkai nedalyvaus Olimpinėse žaidynėse. Los Angeles organizacinio komiteto pirmininkas Ueberroth pasakė spaudai: „Mes būsime priversti ryti po vieną tas karčias piliules kai šalis po šalies atsisakys dalyvauti". Jis kaltino „Ban the Soviets" koaliciją dėl komunistinių šalių nedalyvavimo, tačiau kartu (gan nelogiškai) pajuokė koalicijos pasigyrimus, kad ji prisidėjo prie Maskvos sprendimo boikotuoti žaidynes.

Rytų Vokietija savo pareiškime irgi kalba apie reikalą ginti savo sportininkus „nuo politinių ir kriminalinių ekstremistinių grupių puolimų".

Demokratų kandidatai į prezidento vietą Jackson ir Mondale ragina prezidentą Reaganą „gelbėti Olimpiadą", daryti ką nors, kad Maskva dalyvautų.

Kai kurie Vakarų diplomatai Maskvoje kelia klausimą, kodėl Maskva atsisakė dalyvauti ne birželio 2 d., kada baigiasi registravimo laikas, o gegužės 8? Jie spėja, kad Kremlius šia sensacija bando uždengti Andriejaus Sacharovo įvykius. Sacharovas yra paskelbęs bado streiką, jis grasino badauti iki mirties. Kremlius nutarė atitraukti pasaulio dėmesį nuo Sacharovo įvykių. Todėl jie ir sukėlė šį nedalyvavimo Olimpiadoje triukšmą.

Paskutinis iš komunistinių valstybių — Vietnamas — paskelbė, kad jo sportininkai nedalyvaus Los Angeles Olimpinėse žaidynėse.

— Pietų Korėjoje gynybos sekr. Weinbergeris pažadėjo toliau ginti ir saugoti Pietų Korėją nuo komunizmo grėsmės.

Sovietų švietimo sistemos reformos

Maskva. — Sovietų vyriausybė jau Andropovui vadovaujant sumanė reformuoti švietimo sistemą. Paskutinėje, vienuoliktojo šaukimo aukščiausios tarybos sesijoje premjero pirmasis pavaduotojas Alijevas balandžio 13 d. pranešė apie reformų projektą ir taryba tuoj jį priėmė. Alijevo „bendrojo lavinimo pagrindinėse kryptyse" sakoma, kad „visi vaikinai ir merginos, tarp jų vidurinių bendrojo lavinimo mokyklų abiturientai, dar prieš pradėdami darbinę veiklą įgytų kokią nors profesiją". Reformos ne tik įgalins pagerinti kadrų rengimą liaudies ūkiui, bet ir padės skiepyti sąmoningą darbo poreikį, padės jiems teisingiau pasirinkti savo gyvenimo perspektyvą. Pats K. Černenka pasakęs: „Ruošimas gyvenimui ir darbui įgalins vaikinus ir merginas įsisavinti vyresniųjų kartų patyrimą".

Alijevas pasakė, kad planuojamos naujos mokyklos, apie 800 profesinių technikos mokyklų kompleksų, daug užmokyklinių įstaigų. Skirta daugiau lėšų mokytojams, nes „įdėjimus švietimui mes laikome vertingiausiu lėšų investavimu".

Balandžio 29 d. komunistų partijos centro komitetas ir ministerių taryba paskelbė nutarimą „Dėl jaunimo bendrojo vidurinio mokslo tobulinimo ir bendrojo lavinimo mokyklų darbo sąlygų gerinimo".

Nutarta „palaipsniui pereiti prie vienuolikos metų mokymo (dvylikos metų — sąjunginių respublikų mokyklose, kur dabar mokomasi vienuolika metų), pradedant vaikus mokyti nuo 6 metų amžiaus. Pertvarkyti pradinę trimetę mokyklą į keturmetę. Vėl pabrėžiama, kad mokykla turi diegti savarankiško darbo įgūdžius ir sugebėjimus.

Švietimo ministerijai pavesta parengti per tris mėnesius mokymo planą, numatyti jame tokį mokymo laiką kiekį per savaitę: I klasėje — 20 valandų, II klasėje — 22 val., III - IV klasėse 24 val., V- VIII klasėse — 30 valandų ir IX - XI klasėse — 31 valandą. Siekiant pagerinti moksleivių darbinį auklėjimą ir profesinį orientavimą, papildomai įvedamas laikas naudingam, produktyviam darbui: II - IV klasėse 1 valandą, V - VII klasėse — 2 valandos, VIII - IX klasėse — 3 valandos, X - XI klasėse — iki 4 valandų per savaitę, taip pat kasmetinė moksleivių darbo praktika: V - VII klasėse — 10 dienų, VIII - IX klasėse — 16 dienų ir X klasėje — 20 dienų. Darbo praktikos atlikimo laiką ir tvarką nustato miestų ir rajonų liaudies deputatų tarybų vykdomieji komitetai, atsižvelgdami į vietines sąlygas.

Uždrausta bendrojo lavinimo mokyklų ir profesinių technikos mokyklų moksleivius per mokslo metus atitraukti žemės ūkio ir kitiems darbams, nesusijusiems su mokymo procesu.

Kaip žinoma, Sovietų Sąjungoje pasireiškė švietimo trūkumai. Bendrąsias mokyklas baigę jaunuoliai nebuvo tinkami jokiam praktiškam darbui. Ėmė trūkti darbininkų kaimuose, žemės ūkyje, stigti statybininkų, mašinistų, vairuotojų, melžėjų, jaunimas ėmė bėgti į miestus, kaimuose liko tik seniai. Iš to kilo reikalas siųsti moksleivius ir įvairias inteligentų grupes „šefuoti" kolchozų vasaros darbymečių metu. Raudonojoje armijoje paaiškėjo, kad naujokai dažnai nesupranta karininkų įsakymų, nemoka rusiškai, nepajėgūs aptarnauti aukštos technikos karo mašinų. Todėl „nutarime" sakoma: „sąjunginių respublikų nacionalinėse mokyklose skiriama papildomai 2 - 3 valandos per savaitę II - XI klasėse rusų kalbai mokytis. Būtina tobulinti visuomeninių - politinių disciplinų dėstymą. Juo turi būti siekiama formuoti komunistinius idealus, socialistinio internacionalizmo jausmus, nesitaikstymą su buržuazine ideologija ir morale. Literatūros mokymą vidurinėje mokykloje grįsti rusų, tarybinės ir užsienio klasikos nagrinėjimu. Ypač rūpintis moksleivių kariniu ir fiziniu sugebėjimu, socializmo iškovojimų gynėjo, patrioto internacionalisto savybių formavimu jiems."

Nutarimas baigiamas pabrėžiant: „Organizuoti visuomenei naudingą, našų moksleivių darbą, įvesti visuotinį profesinį jaunimo mokymą, stiprinti mokyklų materialinę bazę, ypač kaime".

Išeivijos stebėtojai prisimena, kad ir nacių okupacijos metais Lietuvoje buvo kalbų apie vokiečių planus uždrausti okupuotose srityse klasikines mokyklas ir daugiau steigti profesinių, amatų mokyklų, kad okupantui niekad nepritrūktų darbo rankų ir nebeliktų išmokslintos opozicijos. Tuo pačiu keliu eina ir tarybinė vyriausybė Maskvoje.

KALENDORIUS

Gegužės 12 d.: Nerėjus, Flavija, Vaidutis, Viligailė.

Gegužės 13 d.: Motinos diena. Servatas, Gliserija, Gardevutis, Alvydė.

Gegužės 14 d.: Motiejus, Justė, Gintaras, Milda.

Gegužės 15 d.: Isadoras, Sofija, Gaižutis, Jaunutė.

ORAS

Saulė teka 5:35, leidžiasi 7:59.

Debesuota, su pragiedruliais, temperatūra dieną 75 l., naktį 55 l.

KATALIKAI PASAULYJE

Kroatų sukaktis

Kroatijos vyskupai paskelbė ganytojinį laišką ryšium su trylikos šimtmečių sukaktimi nuo krikščionybės įvedimo Kroatijoje. Ši sukaktis bus iškilmingai minima šių metų rugsėjo mėnesį kroatų tautinėje Marijos šventovėje — Marija Bistrica, drauge atžymint ir jos įsikūrimo trylikos šimtmečių jubiliejų. Šventovėje įvyks kroatų tautinis Eucharistinis Kongresas.

Saleziečių šventė

Ryšium su kunigo Jono Bosko šventuoju paskelbimo penkiasdešimties metų sukaktimi, antradienį, gegužės pirmą dieną, Jono Bosko gimtinėje — Castelnuovo don Bosco, netoli nuo Torino, buvo iškilmingai pašventinta Saleziečių vienuolijos įkūrėjui pašvęsta didinga bažnyčia. Šventovė buvo pastatyta prieš daugiau negu 20 metų, bet tik praėjusiais metais galutinai užbaigta. Šventojo Jono Bosko gimtinę kasmet aplanko apie trys šimtai tūkstančių maldininkų iš Italijos ir kitų kraštų. Pažymėtina, kad Castelnuovo don Bosco vietovėje, po Antrojo pasaulinio karo veikė lietuvių saleziečių vadovaujama lietuviška berniukų gimnazija, kuri vėliau užsidarė lietuviam emigravus į užjūrio kraštus. Lietuviai saleziečiai iš Castelnuovo persikėlė į Frascati, netoli nuo Romos.

Už pašaukimus

Ryšium su besiartinančia kasmetine pasauline Maldos diena už dvasinius pašaukimus, kuri bus pravesta visose katalikiškose bendruomenėse sekmadienį gegužės tryliktąją, popiežius Jonas Paulius II paskelbė laišką, kviesdamas visus tikinčiuosius malda ir bendromis pastangomis paremti dvasinių pašaukimų sąjūdį pasaulyje. Dvasinių pašaukimų ugdymas, rašo laiške popiežius, yra gyvybinės reikšmės problema ne tiktai tikinčiųjų bendruomenei — Bažnyčiai, bet ir visai žmonijai. Dėl to visų pakrikštytojų pareiga yra rūpintis, kad Bažnyčiai niekad nepritrūktų pjūties darbininkų — kunigų, vienuolių ir misijonierių.

Anglijos lietuviai

Anglijos katalikų savaitraštis „The Universe" atspausdino Londono lietuvių bažnyčios klebono kunigo Jono Sakevičiaus straipsnį apie lietuvių paminėtą šv. Kazimiero jubiliejų. Ta proga straipsnyje taip pat plačiau supažindinama su lietuvių įsikūrimo Didžiojoje Britanijoje istorija, lietuvių parapijos Londone įsteigimu ir bažnyčios pastatymu, sielovados veikla. Yra minimos pagrindinės lietuvių organizacijos Didžiojoje Britanijoje, spauda, lietuvių susibūrimo centrai, kurių pagrindiniai yra Londono lietuvių namai ir netoli nuo Londono esanti lietuvių Sodyba. Straipsnis iliustruotas šv. Kazimiero paveikslu ir Londono lietuvių klebono kunigo Sakevičiaus nuotrauka.

Iš Ateitininkų gyvenimo

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 4048 W. 91st Pl., Oak Lawn, IL 60453. Tel. 312-424-4150.

ARKIVYSKUPAS MEČISLOVAS REINYS MOKSLININKAS

V. BAGDANAVIČIUS

(Pabaiga)

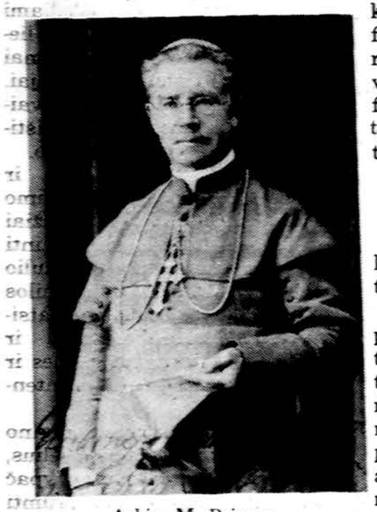

Arkiv. M. Reinys

Beržo „logika"

Atkreipkime dėmesį į tai, kaip Reinys žiūri į gamtos mokslus. Tam pažinti gerai pasitarnauja ši jo studijos ištrauka.

„Kai imame nagrinėti gyvybės apraiškas augaluose, gyvuliuose, žmonėse, tai pastebime vieną, nepaprastai nuostabų dalyką, būtent, kad gyvos būtybės laikosi maždaug tam tikro tipo augimo atžvilgiu. Žiūrėkime faktų. Miške daug beržų, kiekvienam pakanka maisto. Kiekvienas suauga iki tam tikro dydžio. Netoliese pieva. Ten stūkso vienas beržas. Jo ūgis ne didesnis už ano miške, bet dar mažesnis. Ko jam trūksta, kad galėtų užaugti milžinu — pusės kilometro aukščio? Maisto yra daugiau negu reikia. Panašiai su gyvuliu, su žmogumi: visur išlaikomas tam tikras ūgio tipas. Kas per priežastis ūgio tipo išlaikymo? Materializmas su visu gamtos mechanizmu bus bejėgis tokius faktus išaiškinti, nes gerai žinoma, kad fizikos ir chemijos dėsniai veiks vienodai ir be pertraukos, kol bus reikiamos medžiagos. Pvz., išpilkime parako juostelę nuo Marijampolės iki Kauno ir uždekime ties Marijampole. Degimas eis visa juostele iki Kauno. Pusiaukelyje nesustos, tipo nesudarys, bet degimas, eis kol bus degimui medžiagos. Čia, vadinasi, pasireiškia veiksmas pagal visai kitokį principą, negu beržo augimas pievoje, kurioje buvo pakankamai maisto ir kurioje medis turėjo visas reikiamas sąlygas, kad, proporcingai didindamas visas savo dalis, galėtų užaugti milžinu. Šie faktai, kad ir populiarioje formoje išreikšti, slepia savyje visa, kas reikalinga mechanistinei pasaulėžiūrai sugriauti".

Bet ką sako biologai gyvybės klausimu? Atsakymą į šį klausimą Reinys randa panašų į garsaus mokslininko Plancko.

„Įdomu, kaip žiūri modernieji gamtininkai į šiuos klausimus? Berlyno univ. prof. fizikas, Nobelio premijos laureatas, Max Planck gamtos tikslingumo klausimu taip pasisako. „Mes čia norime tik konstatuoti, kad teoretinės fizikos tyrimas savo istorinėje plėtotėje ryškiai privedė prie formulavimo tokio fizinio priežastingumo, kuris turi aiškų teologinį charakterį". (T.K. 255 psl.)

Pasaulis yra tikslingas

Tikslingumas pasaulyje labai domina arkiv. Reinį, nes toliau jis rašo:

„Ne tik judesio atsiradimas pasaulyje, bet ir pasaulio tikslingumas ir tvarka yra tokie milžiniški faktai, kurie reikalauja atitinkamo išaiškinimo ir priežasties. Tokia priežastimi negali būti aklas atsitiktinumas. Sakyti, kad milžiniškojo pasaulio atsiradimas ir jo tikslingas palaikymas per ilgiausius laikotarpius esąs aklo atsitikimo padaras, yra tikras nonsensas, kurio joks kritiškas protas negali pripažinti nei jokia galimybių teorija išaiškinti. Tai būtų viso mokslo ir jo dėsnių paneigimas. Iš tikrųjų".

Tačiau arkivyskupas nepaneigia ir atsitiktinumo galimybes.

Atsitiktinumas lengviau pripažįstamas ten, kur įvykis pareina nuo vienos sąlygos. Kur sąlygų daugiau, ten atsitiktinumas mažesnis. Bendrai galima sakyti, kad atsitiktinumo šansai yra atvirkščiai proporcingi sąlygų skaičiui. Kadangi pasaulio atsiradimui ir jo nuolatiniam palaikymui prie jo visos plėtotės ir pasikeitimų yra sąlygų skaičius be galo didelis, tiesiog prilygsta begalybei, tai atsitiktinumo šansai yra be galo maži, tiesiog prilygsta negalimybei. Jeigu kas tačiau išdrįstų ir šiuo atveju pripažinti atsitiktinumą, tai būdamas nuoseklus, turėtų pripažinti atsitiktinumą ir kituose dalykuose, kur sąlygų skaičius mažas, o atsitiktinumo šansai dideli. Todėl gamtamokslyje, kur gamtininkas kurią apraišką aiškins tuo ar kitu gamtos dėsniu, atsitiktinumo šalininkas vėl pakiš atsitiktinumą, kuris šiuo atveju, prie negausių sąlygų, yra galimesnis, negu pasaulio atsiradimo ar jo plėtotės aiškinime. Tuo būdu matome, kad atsitiktinumo pripažinimas pasaulio atsiradimui aiškinti tikrai paneigia mokslų dėsnius ir todėl negali būti pripažintas".

Taigi pasaulis, kaip tikslingas kūrinys, yra arkiv. Reinio pasaulėžiūros pagrinduos. Gamtos mokslininko veiklą jis supranta panašiai, kaip garsusis Planckas. Jo pasisakymą arkiv. Reinys vėl pacituoja.

Fizikas Max Planck rašo: „Tikrai gausingos gamtos mokslų tyrimų išdavos įteisina mus daryti išvadas, kad mes nuolatiniu darbu bent vis artinamės prie nepasiekiamo tikslo ir stipriname mūsų viltį, nuolatos gindami mūsų įžvelgimą į visagalį protą, kuris tvarko gamtą". („Tiesos kelias", 257 psl.).

V. Bgd.

Motina ir kūdikis (rašalas) **Dail. J. Paukštienė**

MOTINAI

Motina, man saulė tavo veidą mena.
Vargo raukšlės šviečia, kaip žvaigždžių keliai.
Visą šitos žemės klaidų kelią mano
Tegul švies man tavo veido spinduliai.

Bern. Brazdžionis

MOTINA IR ATEITININKIJA

Motina greit suseka, kas jos vaikui naudinga, todėl nenuostabu, kad turbūt ne vieną iš mūsų į pirmąjį ateitininkišką susirinkimą atvedė motina. Ar tuos susirinkimus lankome ir vėliau, priklauso jau nuo mūsų pačių ir kiek patraukli yra pati organizacija.

Motinos dažniausiai jau sendraugės, tačiau jų, kaip motinų, įnašas organizacijai, kol vaikai mažamečiai yra ypač reikšmingas ir reikalingas Jaunųjų ateitininkų sąjungai. Gink Dieve, nepamirškime ir tėvų, kurie lygiagrečiai dirba vaikų ir ateitininkijos gerovei, tačiau šiandien ypatingiau paminėkime motinas.

Motinos vadovauja pačiai Jaunųjų ateitininkų sąjungai, jos jungiasi į kuopų tėvų komitetus ir globoja kuopas. Jos ruošia vasaros stovyklas ir ten praleidžia dvi savaites globodamos, auklėdamos ir linksmindamos jaunuosius ateitininkus.

Tad neieškokite šių motinų sendraugių susirinkimuose. Jos gi vadovauja kitokiems susirinkimams, kur pamaži, per įvairius darbelius ir užsiėmimus, per įvairias pramogas skiepijamas noras įaugti į organizaciją, įsijungti į ateitininkijos eiles. Jos vežioja kuopos narius į teatrus, muziejus, į gamtą. Jos kepa, blynus, picas, saldumynus ypatingoms pramogoms ar šventėms, siuva kostiumus kuopų Kaukių baliams, rengia margučių ritinėjimus, ruošia vaikus kuopos pasirodymams. Jos posėdžiauja vakarais, sudarydamos, ar kurios kuopos, ar net pačios sąjungos veiklos planus, pasiruošdamos susirinkimams, išvykoms, iškyloms, šventėms, stovyklai. Dar snaigėms bekrentant, jos jau suka galvas, kas saugos Spygly besitaškančius stovyklautojus Dainavoje. Jų dėka šią vasarą jaunieji ateitininkai ne tik paišdykaus, pasisaulės, pasimaudys ir skaniai pavalgys, bet ir sportuos, dainuos, rašys straipsnelius laikraštėliui, dalyvaus religiniuose pašnekesiuose, išmoks lietuviškų žaidimų, susipažins su menu, su gamta ir parsiveš gražių rankdarbių, audinių.

Ir jos visą tai daro noriai, nes nuo pirmo prisirišimo — pirmą kartą laikant rankose naujagimį, joms rūpi vaiko gerovė, nes jos yra motinos. O tuo tegalime tik džiaugtis, nes ateitininkija išeina laimėtoja.

Pripratusios dirbti organizacinį darbą, motinos, net vaikams paūgėjus, šios dirvos neapleidžia. Jų globa, manau, mielai pasinaudoja ir moksleiviai. O vėliau jos laisvos atiduoti duoklę sendraugių sąjungai. Kaip jau minėjau, iš visų šitų motiniškų pastangų ateitininkijai nemažai naudos.

Nijolė Gražulienė

„IL TEMPO" REDAKCIJOS VIEŠNIOS

Vienas plačiausiai skaitomų Romos dienraščių „Il Tempo" atspausdino gražią lietuviško jaunimo nuotrauką: joje vaizduojamos rateliu šokančios, linksmai besišypsančios, tautiniais rūbais pasipuošusios aštuonios jaunos lietuvaitės. Grakščiosios mergaitės, rašo Romos dienraštis, priklauso Liudo Sagio vadovaujamam garsiajam „Grandinėlės" ansambliui, Clevelande, Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Šios mergaitės, drauge su kitais ansamblio nariais, kovo mėnesio pradžioje buvo atvykusios į Romą dalyvauti Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero jubiliejinėse iškilmėse. Simpatingosios merginos, rašo laikraštis, šia proga aplankė ir dienraščio „Il Tempo" redakciją, čia improvizuodamos pavasariu dvelkiančią vieno lietuvių liaudies šokio choreografiją.

Organizaciniais reikalais tariasi J. Baužys ir kun. G. Kijauskas.
Nuotr. V. Bacevičiaus

ASS CENTRO VALDYBOS RINKIMAI

Pagal įstatus Centro valdyba yra renkama trejiems metams. Valdybos nariai: dvasios vadas, pirmininkas, vicepirmininkas, sekretorius ir iždininkas. Į naują valdybą reikia išrinkti 4 asmenis.

Jau laikas rūpintis rinkimais, nes dabartinė valdyba turi baigti darbą šių metų rugsėjo mėn. Rinkimų komisiją sudaro trys Los Angeles skyriaus sendraugiai: Marija Bonatienė, Ignas Medziukas ir Julius Raulinaitis. Rinkimų reikalais prašome rašyti Juliui Raulinaičiui, 1502 El Rito Ave., Glendale, CA 91208.

Kviečiame sendraugius pasitarti ir numatyti ką rugsėjo mėn. pradžioje pasiūlysite į naują centro valdybą.

ASS Centro valdyba

SENDRAUGIŲ STOVYKLA

Šįmet sendraugių stovykla bus rugpjūčio 5 - 12 d.d. Kviečiame sendraugių šeimas ir jaunuosius ateitininkus su tėveliais savaitei atostogų į Dainavą. Ateitininkų šeimų bendravimui gražioje Dainavoje yra labai geros stovyklavimo sąlygos. Vaikus nuo 2 metų amžiaus globos Rasa Šoliūnaitė ir studentai ateitininkai. Mokestis už patalpas visai šeimai 65 dol. (atskirai už maistą, pagal amžių ir asmenų skaičių). Visais reikalais prašome rašyti Vytautui Šoliūnui, kuris vadovaus stovyklai. Jo adresas: 115 Stephen Street, Lemont, IL 60439. Prel. Petras Celiešius bus stovyklos kapelionas.

Šįmet registruojantis reikės sumokėti už stovyklavimo patalpas: 65 dol. šeimai ir 35 dol. viengungiams. Čekius rašyti: Lith. Catholic Graduate Asso. ATEITIS ir pasiųsti arba pinigus įteikti V. Šoliūnui drauge su registracija.

Šįmet, kaip pernai, iki birželio mėn. 15 d. bus registruojamos tik sendraugių šeimos ir jauniai — moksleiviai ateitininkai su tėvais.

ASS Centro valdyba

POPIEŽIAUS ŽODIS JAUNIMUI

„Brangus jaunime", — kalbėjo Šv. Tėvas — „Iš Kristaus Atpirkėjo išmokite nugalėti nuodėmę, nugalėti egoizmą ir tą goslumą bei gašlumą, kuris slypi egoizme. Nugalėkite akių goslumą, kūno goslumą ir gyvenimo puikybę. Išmokite niekada nesakyti Dievui ‚ne', ‚netarnausiu!'. Išmokite patys save atiduoti Dievui, atiduokite Dievui savąjį ‚aš', visą savo gyvenimą. Tai yra žmogaus kelias į laimę, į prisikėlimą ir į amžinąjį gyvenimą. Kristaus prisikėlimas yra galutinis žmogaus pašaukimas į amžinąjį gyvenimą. Tokia yra dieviškoji tiesa apie žmogų. Toks yra Dievo planas, kuris apima kiekvieną iš mūsų".

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates $50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $50.00 Foreign countries $50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$50.00	$30.00	$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	$50.00	$30.00	$20.00
Užsienyje	$50.00	$30.00	$20.00
Kitur — Amerikoje . .	$50.00	$30.00	$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	$30.00	$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Priima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambint 436-5566

Dr. Peter T. Brazio ofisą perėmė
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val.: pirm. ir penkt. 12—5; antr. ir ketv. 12—6:30; šešt. tik susitarus.

DR. EDMUNDAS VIŽINAS
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. JONAS MAŽEIKA
DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12—4 o—8; antr. 12—o; penkt. 10—12, 1—o

Ofs. 735-4477, Rez. 246-0067, arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 East 127 St., Lemont, Ill.
1 mylia į vakarus nuo Ateitininkų namų
Tel. 257-2265
Val. pagal susitarimą.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Dr. Juozo Meškausko ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0889
Val.: pirm., antr, ketv ir penkt. 3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt. valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st. Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

Trisdešimt trečioji

„DRAUGO" PREMIJOS ŠVENTĖ

Jau trisdešimt trečiąjį kartą bus įteikta literatūrinė „Draugo" premija už kūrinį, kurį atrinko komisija pagal savo literatūrinį kriterijų. Kūryba yra talento pasireiškimas, įgimta dovana. Bet ši dovana išvystoma tik darbu, didelėmis pastangomis, palengvinamas jos pasireiškimas tam tikrose sąlygose ir auditorijos reikalavimais. Literatūrinė premija nėra talento sustiprinimas, bet yra paskatas talentui labiau tobulinti ir kūrybos įvertinimas. Aplinka yra ta dirva, kurioje talentas geriau gali reikštis. O kūrėjas nori prabilti į aplinką, į žmonių auditoriją savo kūriniu, nori dalintis džiaugsmu su kitais žmonėmis, nes ir kūrėjas yra bendruomeninis žmogus.

Teisybė, kad premija kūrinio nepadaro geresniu. Bet ji padeda jam greičiau išvysti viešumą, ypač išeivijos sąlygose, kai skaitytojai yra išsisklaidę po plačius pasaulio kraštus. Kūrėjas liktų lyg nebylys kalnas, stovįs už kitų kalnų, ir nebūtų išgirstas, jeigu jam bendromis pastangomis nebūtų sudaroma auditorija, kuri jo grožiniu žodžiu žavėtųsi, jį kritikuotų, jam priešintųsi — kitaip tariant, su juo kalbėtųsi širdimi ir mintimis. Premijos neišlaiko kūrėjo kaip profesionalo, bet jos paskatina jį kurti, patraukia skaitytoją kūrėju ir kūriniu labiau domėtis, mecenatus nuoširdžiau kūrėjus remti. Tai bendras darbas ir bendros pastangos, kad lietuvių tautos dalis išeivijoje nepranyktų kaip dūmas, nieko nepalikdama ateinančioms kartoms.

Trisdešimt trečioji „Draugo" dienraščio suorganizuota premija už romaną yra jau laimėjimas išeivijos kultūriniuose siekimuose ir kūrybinėse pastangose, — sava kūryba yra kraunamas kultūrinis turtas tautai ir tautos ateinančioms kartoms. Kartu tokia premija yra įrodymas, kad mūsų kūrėjai dar nėra išsekę, leidėjai nėra nusilpę, mecenatai nėra išsisėmę ir skaitytojai nėra visiškai išsisklaidę. Vieni ir kiti džiaugiasi bendrais laimėjimais.

* * *

Prieš trisdešimt trejus metus tebuvo tik viena literatūrinė premija, kurią, padedant bendradarbiams, Čiurlionio ansambliui ir kitiems mecenatams, „Draugas" pajėgė išlaikyti. Dabar premijų yra daug, vertingų ir gerų. Jomis įvertinami ne tik literatūriniai kūriniai, bet taip pat ir moksliniai, kultūriniai, teatriniai, muzikiniai, žurnalistiniai, visuomeniniai ir kitokie. Tai jaučiama, kad išeivijos kūrėjas, nepaisant, kurioje srityje jis reiškiasi, yra vertinamas ir pinigine premija apdovanojamas. Tai paskatas, kad mūsų kūrėjai ir toliau dirbtų visose srityse, kurtų tautai reikalingas vertybes, tobulintų savo talentus ir paliktų savo dalį okupanto žalojamai tautai.

Premijos suteikia kūriniams ir kūrėjams pirmenybę pasirodyti viešumoje, kada sąlygos nėra labai palankios. Jos sudaro auditoriją ne tik literatūrinei kūrybai, bet ir kitoms kultūros sritims, kurios kelia tautos kultūrinį lygį, nagrinėja jos praeitį, palaiko ištikimybę savo tautos tradicijoms ir net jaunesnes kartas priartina prie savo kamieno. Gal ir premijomis reiktų daugiau žiūrėti, kaip labiau pritraukti prie savos kultūros ir savo kūrybos jaunesniuosius, kurie galėtų pavaduoti iš gretų jau pasitraukusius ar nespėjančius savo eilėse žengti kūrėjus. Bet tai ateities klausimas, kurį visi premijų organizatoriai turės sąmoningai svarstyti.

Grįžtant prie šių metų „Draugo" premijuoto romano, reikia pabrėžti, kad jis prikelia gyvenimą lyg iš užmaršties ar nežinios. Gerai, kad prieš kelerius metus kun. A. Kezys, Vl. Būtėnas, E. Bradūnaitė aplankė Pennsylvanijos lietuvių gyventas vietoves, užrašė jų istoriją, tautosakines dainas ar pasakojimus. Bet tas turtas, kuris rodo mūsų senolių ir tėvų kūrimąsi, sunkius darbus, anglių kasyklų sąlygas, būtų mažai žinomas, jeigu jis nebūtų piešiamas beletristikoje su tikrovišku pagrindu ir literatūriniu skoniu. O čia kaip tik yra vaizdas pionieriško kūrimosi pirmųjų imigrantų Amerikos plotuose arba veržimosi į Vakarus turtų ir laisvės ieškant.

* * *

Prieš premijos įteikimo iškilmes, kurios šiais metais bus Los Angeles gegužės 20 d., reikia tik atkreipti dėmesį, kad ir pati laureatė Alė Rūta-Arbienė iš Los Angeles pašonės — Santa Monicos miesto. Mecenatė, kuri norėjo įamžinti savo mirusį vyrą, Jadvyga Zdanavičiūtė-Pupelienė yra iš kito Amerikos krašto — iš Floridos. „Draugas" tik organizuoja, skatina, sudaro sąlygas, kad mecenatai galėtų kūrinius remti, kad kūrėjai turėtų vilties savo kūriniais prabilti į skaitytojus, išsisklaidžiusius plačiuose pasaulio plotuose. Ir tai jau trisdešimt trečioji premija — trisdešimt trečiasis premijuotas kūrinys.

Išeivija, jau vien ištesėdama ir tokią eilę metų konkursuose dalyvaudama su savo kūriniais, parodo, kad dar turi savo tarpe neužgęsusių talentų, dalyvaujančių kūryboje, kuriančių vis naujus kūrinius. Gal vieni jų labiau, kiti mažiau pasisekę, bet tai nėra jokia išimtis tik lietuvių literatūroje. Didžiosios tautos, turinčios perteklių kūrėjų ir kūrinių, negali džiaugtis tik geriausiais kūriniais, bet turi ir tokių, kurių nė vardų žmonės jau nežino. Bet pats ištesėjimas, pats literatūrinis ir kitoks kūrybinis judėjimas, premijų skatinamas ar neskatinamas, rodo tautos gyvybę išeivijoje ir tautos lūkesčius vergijoje, nes ir ten mūsų kūriniai yra laukiami.

Prieš pačią šventę norime tik atkreipti dėmesį į save, kaip tautos dalį išeivijoje, į pastangas, kad mūsų kultūrinis ir kūrybinis gyvenimas nesustotų, į bendrus užmojus, kad tautos kūryba vis būtų šviežesnė ir naujesnė. Reikia prisiminti pačius kūrėjus, kurie dar nepasiduoda sustingimui, kūrybos rėmėjus, kurie nori savo materialinėmis gėrybėmis palaikyti savą kūrybą, ir į plačiąją auditoriją, kuri su džiaugsmu sutinka kūrėją ir jo kūrinį. Lietuvių visuomenė laukia savo žodžio, lietuviškos širdies, tautinio kelio nurodymo ir žmogiškų sprendimų. Tai ir atlieka mūsų kūrėjai savo kūriniais.

Pr. Gr.

PRABĖGOMIS — ŽVILGSNIS Į KINIJĄ

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

Staigiai viso pasaulio akys vėl nukrypo į Kiniją. Prezidento Reagano vizitas ir jau ne nuo šiandien besikeičiantis Kinijos ir jos vadų veidas, praskaidrėjęs po Mao mirties, atidžiai sekamas tiek vakarų, tiek sovietiniuose sluoksniuose. Laike atšiauraus komunistinio laikotarpio dažnas buvo beužmirštąs tiek kiniečių tautos seną kelių tūkstančių metų istoriją, tiek jų gilaus mąstymo privalumus. Pasaulį apakino japonų darbštumas ir sėkmė prekyboje, kai tuo tarpu Kinijos filosofų išmintis buvo nustumta į užmarštį.

Tačiau dabar, kai visi su nauja viltimi sužiuro į Kinijos neįtikėtiną pasikeitimą, pravartu būtų suglaustai pereiti neseną istoriją ir kiek įsigilinti į įvykius, priežastis ir galvoseną, kuri tą tautą pervedė jau mūsų gyvenamuoju laikotarpiu per tokius milžiniškus lūžius ir naujai supažindinti su jų ideologiniais bei istoriniais bruožais.

Praeities įtaka

Kaip sprendė Kinijos komunistų partija problemas, iškilusias ryšium su „naujosios ideologijos" gimimu, ir kaip partijai pavyko, nežiūrint sunkių krizių, išlaikyti tą ideologiją vienintele krašto politine sistema? Ideologija, kurios šaknys ir pagrindas atsiremia į Markso filosofinę mintį, turėjo pereiti priklausomumo nuo Sovietų Sąjungos periodą, kur toji mintis nešė vaisius ir kur revoliucija jau buvo perdirbusi visuomenę. Tad neišvengiamai buvo žiūrima į ten ieškant patarimų ir kopijuojant sovietų patirtį.

Kas gi taip žavėjo kinų vadus toje sistemoje? Nusivylimas senąja tvarka, matant savosios visuomenės sustingimą, korupciją ir apatišką atsinešimą į naujas idėjas, į socialinius bei kultūrinius pasikeitimus, — visa šita stagnacija pykino tautą. Vakaruose vykstą valdžių reformos jaudino stipriai radikalius jaunosios generacijos vadus ir jiems Marksas pasirodė suradęs atsakymą ir į jų krašto problemas. Jiems patiko idealios visuomenės sąvoka, stiprus partijos vaidmuo centralizuotoj demokratijoje. Esamąja valdžia nepatenkintų buvo daug. Buvo tikima, kad koalicija su visais nepatenkintais duotų galimybę gimti revoliucinei partijai, kuri stovėtų virš visų kaip proletariato partija. Trūko vadų, bet pirmieji greit pramoko — dažnai Maskvoje — būti reikiamai lankstūs, kur to reikalavo jų interesai, ypač remiantis tautiškumo idėja ir tuo sudominant įvairių srovių grupes. Pirmieji vadai buvo neabejotinai idealistai, neblogai išsimokslinę, bet artimoje ateityje jie buvo greit likviduoti.

Tačiau jų jau buvo spėta aktyviai suorganizuoti jaunimo grupes, sukelti ant kojų ir sudominti savo idėjomis ūkio darbininkus. Gal didžiausias pasiekimas ir buvo jaunimo ir darbininkijos sujungimas į didelę jėgą, organizuojant unijų streikus ir demonstracijas, įjungiant kareivius ir žadant išlaisvinimą užguitoms kiniečių moterims. Tokiu būdu partijos priekyje jau atsistojo ne idealistai, o gudrūs ir kieti partijos vadai. Viena mintis tačiau po ilgesnio laikotarpio visgi juos pradėjo nutolinti nuo sovietų, tai tautinio išdidumo žadinimas, kinietiškas nacionalizmas, kurį tauta visad nešiojasi savo širdyje.

Visagalės partijos vadai

Nuomonė, kad totalitarinis režimas visada seka tuo pačiu modeliu, nėra visai tiksli. Ypač partijos rolė atrodo nepastovi ir priklausanti nuo visagalio vado. Vėliausios studijos nurodo dvi tokios santvarkos rūšis: bolševikinę ir fiuhrerinę. Panašūs buvo Hitlerio ir Mussolini režimai tuo, kad abu pradėjo valdymą parlamentarinėje santvarkoje neva tai konstituciniu būdu, bet greitai suėmė valdžią į savo rankas ir, lenkdami įstatymus savaip, kiekvienoje padėtyje tapdavo ir karinių, ir policinių pajėgų viršininku, kur tik jiems tai buvo naudinga. Ypač Hitleris neturėjo bėdų su kariuomene, visur reikalaudamas lojalumo partijai. Panašiai elgėsi ir Leninas, paruošdamas dirvą Stalino erai. Stalinas gi statė save patį, o ne partiją ant aukščiausio pjedestalo ir, padedamas mažos privilegijuotų grupės, sucementavo savo galią, siųsdamas nepaklusniuosius į vergų stovyklas sunaikinimui.

Kinija, atrodo, perėjo du skirtingus tarpsnius savo komunistiniame perdiode. Mao sugebėjo sukurti tiesioginį ryšį tarp savęs ir savo pavaldinių. Iš kitos pusės Mao turėjo bendrininką Lin Shao-Chi. kurio gabumai glūdėjo partijos valdyme. Pasėkoje nepavykusios „Kultūrinės revoliucijos" ir „Didžiojo šuolio pirmyn" atsikratęs Linu, Mao galėjo uždėti savo sunkų batą ant visos tautos, ilgam neprarasdamas savo beveik dieviško atvaizdo. Partija jau jam, kaip ir Stalinui, nebebuvo konkurentas. Tą galime spręsti, kad ir iš tokių detalių, jog Mao nepalaikė „maoistų" grupių Vakaruose, ir iš to, kad sovietai ėmė pulti Mao už partijos galios sunaikinimą. Pats Mao tačiau reikalavo iš savo piliečių „sekti savyje tuo, kas yra didinga ir vertinga", sudarydamas jiems išminčiaus vaizdą. Tik prisiminkime minias, cituojančias iš Mao knygos kiekvieną žodį! Reikalaudamas ideologinio atsidavimo, jis patraukė savo pusėn ir daugybę praktiškųjų Vakarų jaunimo, randančio savo namuose ideologinę tuštumą.

Didelę bėdą partijai sudarė intelektualai. Kai jie būdavo reikalingi ekonominio lygio pakėlimui, į juos būdavo žiūrima atlaidžiau, leidžiama laisviau išsireikšti ir net diskutuoti Konfucijų. Tuo laiku ypač sužibėjo teatras. Po to vėl ateidavo bausmių ir drausmės laikotarpis, todėl intelektualai pradėjo nepasitikėti ir nebendradarbiauti su valdžia. Taip buvo vis labiau atsiliekama nuo Vakarų. Armija irgi sudarė galvosūkį, kaip dažnai būna totalitariniuose kraštuose.

Tik Mao mirtis ir praktiškesnių vadų atėjimas į valdžią palaipsniui atnešė palengvėjimą. Kinija atkuto, pastebėjo už savo sienų pasikeitusį pasaulį ir plačiau pravėrė savo vartus progresui. Dingo pilkos, vienodai apsirengusios minios, unisonu šaukiančios pagyras valdžiai. Prasidėjo prekybos mainai, turizmas, atsirado geresnio rytojaus viltis.

Ir štai dabar Amerikos prezidento vizitas, tos pačios Amerikos, prieš kurią buvo masiškai grūmojama iškeltais kumščiais. Kokiu keliu dabar turės pasukti Kinijos vadai, kad išlaikytų tautą vieningą, kas pakeis Mao ideologiją? Yra balsų, manančių, kad Kiniją ateityje vėl sujungs nacionalistinio išdidumo idėja, kad tauta vis vien nori kuo nors tikėti, o toks pakaitalas būtų tautiškumas. Ar tokia kryptis atneštų Kinijai laisvesnį, šviesesnį ir taikesnį rytojų, ar ir vėl sukels norą uždėti savo leteną ant kitų mažesnių tautelių, parodys tik ateitis. Mums tiktai smagu, kad rusams tokie pasikeitimai ir draugystė su Amerika labai nepatinka.

Rimties valandėlei

REIKIA DALYVAUTI PERGALĖJE

Gegužės 13 d. kasmet mums primena didžius mūsų ir visos lietuvių tautos įsipareigojimus Dievui ir Marijai. Tą dieną 1951 m. Romoje lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos koplyčioje keturi Lietuvos vyskupai paaukojo Lietuvą ir visą lietuvių tautą. Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, sekdami 1917 metais Fatimoje, Portugalijoje, pasirodžiusios Dievo Motinos troškimą, kad visi žmonės ir atskiros tautos būtų paaukotos jos Nekalčiausiai Širdžiai.

Vykdant šį Dievo Motinos troškimą, popiežius Pijus XII 1942 m. spalio 31 d., pačiame antrojo pasaulinio karo įsiliepsnojime, baigiantis 25 metų Fatimos apsireiškimų sukakties minėjimo iškilmėms, Vatikano radijo bangomis pavedė visą žmoniją Marijos Nekalčiausiai Širdžiai. Šį žmonijos pavedimą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai Šv. Tėvas dar pakartojo tų pačių metų gruodžio 8 d. Šv. Petro bazilikoje.

Šis Šv. Tėvo padarytas žmonijos paaukojimas liečia kiekvieną mūsų, liečia šeimas, tautas ir valstybes. Jis galioja visiems laikams. Tačiau Bažnyčia nori, kad jis būtų kartas nuo karto pakartojamas, kad pasiaukojimas Marijai būtų vis sąmoningesnis, prisimenant įsipareigojimus tvarkyti savo krikščioniškąjį gyvenimą Marijos globoje. Pasiaukojimo aktas neturi būti tik formulės atskaitymas, bet turi siekti plačiau ir giliau, turi apimti žmogaus gyvenimo gelmes.

Kai Lietuvos vyskupai Romoje 1951 metais pavedė Lietuvą ir lietuvių tautą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, iškilmingai pareikšdami visos tautos vardu aiškų tautos norą ir pasiryžimą būti ištikimais Dievui ir jo įsakymams, būti ištikimais Kristaus mokslui, būti uoliais krikščioniškojo gyvenimo vykdytojais ypatingoje Marijos globoje, tai jie norėjo taip pat, kad pasiaukojimas Nekalčiausios Marijos Širdžiai būtų daromas ir pavienių tikinčiųjų ir šeimų ir parapijų, kad tas pasivedimas Marijai vis giliau įleistų šaknis lietuvio ir visos lietuvių tautos sąmonėn ir tuo būdu krikščioniškam gyvenimui būtų vaisingesnis. Šiuo metu ypač pageidaujamas šeimų pasiaukojimas, nes tai jų vidinį ryšį sustiprina ir paskatina jas nepasiduoti blogoms laiko įtakoms.

Reikia tik pasidžiaugti, kad šis Lietuvos vyskupų noras dvasiškių ir pasauliečių buvo gerai suprastas ir yra dedama pastangų kasmet, bet ypač gegužės 13 d. tą pasiaukojimą atnaujinti ar tai pavieniai, ar šeimose, ar parapijose. Vertas ypatingo pagyrimo Mėlynosios Armijos lietuvių sąjūdis, kuris deda dideles pastangas šiai minčiai lietuviuose plačiau paskleisti, užsimojęs taip pat pasiaukojimą Nekalčiausios Marijos Širdžiai sujungti su pasiaukojimu Švč. Jėzaus Širdžiai, kuriai visa Lietuva buvo paaukota 1934 metais pirmojo Lietuvos Eucharistinio kongreso metu. Šiuo atveju pasiaukojimas Švč. Jėzaus Širdžiai yra tinkamai papildomas ir gražiai atbaigiamas. Jais iškeliami patys didžiausi Lietuvos ir lietuvių tautos įsipareigojimai Dievui, Kristui ir Marijai. Neabejojamai daug gražių vaisių galime tikėtis iš tokio ištikimybės Dievui pareiškimo.

Gegužės 13, Lietuvos ir lietuvių tautos paaukojimo Nekalčiausiai Marijos Širdžiai sukakties diena, jau kelinti metai yra ir viso pasaulio lietuvių Maldos bei Atgailos diena už nusidėjėlių atsivertimą, pasaulio taiką ir Lietuvos laisvę. Tai didelės ir brangios mūsų širdžiai intencijos.

Marija Fatimoje ragino daug melstis už nusidėjėlius, aukotis už juos, ragino ypač kalbėti rožančių bei priimti pirmaisiais mėnesių šeštadieniais atsiteisimo Komuniją, jau nekalbant apie reikalą pakeisti savo gyvenimą bei liautis įžeidinėti nuodėmėmis Dievą. „Jei žmonės darys, ką jiems sakysiu, kalbėjo Marija Fatimoje, daug sielų bus išgelbėta ir bus taika". Persekiojimai ir karai Marijos žodžiuose Fatimoje tėra tik bausmė už žmonių nuodėmes. Jei norime iš tų baisenybių išsigelbėti, yra tik vienas kelias: grįžti prie Dievo ir jo įstatymų.

Šiuo metu dorinis pasaulio vaizdas, deja, nėra paguodžiantis. Daug yra tokių, kurie niekais laiko švenčiausius Dievo įsakymus. Dialektinis materializmas, kuris klaikiausioje savo išvaizdoje yra įsikūnijęs bolševizme, pasišovęs atitraukti žmoniją ne tik nuo Dievo įstatymų, bet ir nuo paties Dievo. Pasaulis, galima sakyti, yra akligatvy atsidūręs. Didelio sukrėtimo jam reikia ir gausios Dievo malonės, kad pasuktų išganymo keliu. Štai kodėl reikia daug melstis ir atgailoti ne tik už savo nuodėmes, bet ir kitų,

(Nukelta į 4 psl.)

PIETŲ KRYŽIAUS DUKRA

ANDRIUS NORIMAS

ROMANAS

2

— Gaila... Mūsų politiniai fanatikai buvo nuėję Pietų Amerikos valstybių atentatininkų keliais... Man ir dabar liko klaustuku — kodėl pasikėsintojai šovė į adjutantą Gudyną, o ne į patį ministerį pirmininką Voldemarą! Dažnai galvojau: žudikai tai buvo iš anksto pramatę ir suplanavę. Jų planas — nudėti ginkluotus premjero sargus, o tada jau ir patį Voldemarą.

— O dabar netoli Valstybės teatro yra krituši kita auka — Romas Kalanta. Jis gyvas susidegino...

— Nekalbėkime apie mirtį ir aukas! Šiandien ne laikas apie tai prisiminti! Bendrai, apie politiką verčiau nepradėkime... Kodėl nenorite prisiminti mūsų laikinosios sostinės grožio? Argi nesate pasiilgę to, kas mums būdavo kasdienos būtinybė, gal net ir nusibodusi, įgrisusi, bet po ilgų ilgų metų taip mielai prisimenama.

— Kad Kaunas gražus miestas, tai teisybė, bet kodėl poetai nėra jo apdainavę taip, kaip, pavyzdžiui, Vilnių ar Trakus?

— Todėl, kad Vilnius yra senoji mūsų sostinė, o Kaunas tik paprastas miestas...

— Kaip tai — paprastas! O jo pilyje ar mažai senovės lietuvių karių žuvo? Kas dabar juos atsimena? Niekas!

— Per dvidešimt dvejus metus Kaunas garbingai ir labai gerai ėjo laikinosios Lietuvos sostinės pareigas! Girdėjau ar tik ne Petro Babicko sukurtais žodžiais fokstrotą „Kaunas", bet nežinau nė vieno mūsų poeto eilėraščio, iškeliančio Kauno miesto grožį arba jo garbingą praeitį!

— O Algimantas parašė! Ir aš niekad negirdėjau eilėraščių apie Kauną, bet jis parašė! Nors jau čia, Amerikoje, bet parašė. Paklausykite! Algimantai... Padeklamuok tą savo eilėraštį! Jau kiek kartų man deklamavai... Žinai juk atmintinai... Prašau labai!

Tamsiaplaukė ir rusvaodė apkabina jau pražilusiais smilkiniais vyrą per pečius, net pabučiuoja į skruostą. Algimantas minutei nutyla, išsijungdamas iš sakinių srauto apie Kauno miestą. Sėdėdamas sofoje, kiek atsilošia ir, pakėlęs akis aukštyn, lyg vengdamas kritiškų žvilgsnių, ima pasakoti jo paties sukurtomis eilėmis:

Statūs Nemuno šlaitai išrausę
Gilią vagą Lietuvos laukuos,
Susitikę ramią Nerį, klausia
Bendros vandenų talkos.

Santakoje dviejų mūsų upių
Palemono sūnus Kūnas
Stato pilį. Jam, kaip vadui, rūpi,
Kad kryžeiviai arti krašto tūno.

Daugel amžių šioje Kauno pilyje
Žuvo karžygių daugybė.
Kunigaikščiai dažnai keitėsi joje,
Daug lavonų buvo čia išdribę...

Jau seniai nebėr Kauno pilies —
Likę apie ją tik padavimai.
Sakoma, kad žemėje gulės
Vyrai užburti šalimais.

Kai ateis tėvynei vargas,
Sunkūs metai, vergija,
Požemiuos išgirsi žargas —
Prisikels iš naujo vyrija!

Po kryžiuočių nebeatsistatė
Kauno pilis garbingoji...
Karai, sukilimai daužė, kratė
Šlaitus, miestą, laukus, gojus.

Švedai, lenkai, rusai, vokiečiai
Iš eilės Kauną teriojo,
Tik Neris ir Nemunas skaisčiai
Baltijon savo sroves nešiojo.

O abipus Nemuno šlaituos
Augo, plėtėsi miesčionys,
Nors vergijoje ir prakaituos,
Sieloje jie niekam nesiklonios.

Lietuvių išdidi nauja karta
Tiesia laisvės kelią kraštui.
Lietuvos šalis juk to verta,
Juoba atsidėję šviesai, raštui.

Ak, nelemtas lenkas glemžia Vilnių...
Kraštas liko tarsi be galvos...
Kaunas gauna vėliavą iškilnią —
Nors laikinai — sostinės Lietuvos.

(Bus daugiau)

Daugumas žmonių, kurie nori tobulėti, pakeisti savo gyvenimą, verčiau nori padaryti ką nors sunkaus, nepaprasto, negu nuskaidrinti savo palinkimus ir atsisakyti savimeilės, atliekant tik savo pareigas, — o tai juk jiems būtų lengvai prieinama.

Fenelon

TRYS PREMIJOS VIENAM DAILININKUI

Kun. Juozo Domeikos dailės įvertinimas

Kun. J. Domeika po širdies operacijos turi pusiau paralyžuotą dešinę ranką. Jis tapė ir prieš savo ligą. Bet įprasti dirbti su kaire ranka, kai visa prigimtis reikalauja dešinės rankos stiprumo ir koncentracijos, tai stiprios valios ženklas ir didelio talento troškimas — dirbti tai, kas ir kaip galima.

Balandžio 5 - 15 dienomis pietų Arizonoje vyko meno festivalis — La Galerie del Sol Fine Arts Festival, kuriame dalyvavo 242 įvairių sričių dailininkai su 700 kūrinių. Paroda buvo konkursinė ir joje galėjo dalyvauti dailininkas tik su trimis kūriniais. Ir tai turėjo praeiti aukštų kvalifikacijų dailininkų ir parodų rengėjų patikrinimą.

Greta buvo rengiama ir techniškos pažangos paroda, kuri sutraukia didelius skaičius žiūrovų — iki 400 tūkstančių. Meno paroda sutraukė iki 100 tūkstančių žmonių. Tai didelis festivalis šioje gražioje ir šiltoje vietoje, kur žmonės atostogauja ir praleidžia laiką pasitobulinti ir meniškai atsigaivinti.

Kun. J. Domeika parodoje išstatė tris aliejinius paveikslus. Pirmąją premiją gavo už paveikslą „Elnią" aliejinės tapybos, 2 x 3 pėdų dydžio. Antrą premiją gavo už aliejinės tapybos „Gėles". Paveikslas 3 x 3 pėdų dydžio. Trečiąją premiją gavo už pusiau skulptūrą ir pusiau tapybą. Priešaky — medžiai, akmenys, žmogus, kryžius yra skulptūra-keramika, o toliau vis šviesėja ir švelnėja, kol pavirsta gryna tapyba. Juo visi domėjosi, nes tai sutelktų meninių priemonių panaudojimo išdava — paveikslas, kuriame įžiūrima ir skulptūra ir tapyba, einanti perspektyvoje niuansiškai į švelnumą ir išsiliejimą vaizduose.

Pirmą kartą tokiame festivalyje tris premijas gauna tas pats dailininkas. Jis nukonkuravo savo meno skirtingumu, naujumu ir temos pasirinkimu kitus dailininkus. Ir, kaip išsireiškė vienas festivalio komisijos narys: „Mūsų festivalių istorijoje yra nežinoma, kad tas pats dailininkas būtų kada laimėjęs tris pirmąsias premijas". O festivalio direktorius C. Dent, sveikindamas kun. Domeiką už jo laimėjimą išsireiškė: „Sveikinu Jus, laimėjus net tris pirmąsias premijas mūsų Fine Arts parodoje! Visi Jūsų darbai buvo tikrai verti to aukšto atžymėjimo" (Awards of Excellence). Ta proga P. Skaggs, didelės galerijos savininkė ir pati dailininkė, mūsų dailininkui pasakė: „Turite tikrai gražių darbų, kurie tiktų kiekvienai galerijai". O vienas dalyvis dailininkas išsireiškė: „Tamstai tenka trigubas pagyrimas, — kaip kiekvienam dailininkui, pasiekusiam gražių rezultatų, kaip mokyklos nelankiusiam ir kaip kitarankiui" (dešiniarankiui tapusiam kairiarankiu).

Šioje parodoje buvo atstovaujama įvairioms meno sritims, kaip aliejinei tapybai, temperai, keramikai ir kt. Taigi ir premijų buvo daug, bet kun. Domeika atstovavo tik aliejinei tapybai su didelio formato paveikslais. Jis buvo pripažintas pirmuoju savo srityje. Kad ir neturi, anot jo paties, jokio diplomo, kaip neturėjo tokie dailininkai, kaip W. Homer, O. Wieghorst, W. Hurley, R. Gorman, C. Russell, bet šiandien jų paveikslai ir kūriniai vertinami milijonais, jeigu jų randama kur pirkti. Taigi ir kun. Domeikos laimėjimai yra ne už jo mokyklą, „diplomą" ar pažintis, o už jo talentą ir darbą, kuris įdedamas, kad kūrinys išreikštų tai, ką menininkas nori, galvoja ir jaučia.

Kodėl kun. J. Domeika nerengia savo individualios meno parodos, nors jau turi apie 300 paveikslų — geresnių ir menkesnių, kaip jam pačiam dailininkui atrodo, labiau žiūrovų vertinamų ir mažiau, kaip žiūrovų skonis ir meninis išprūsimas rodo? Parodų gal nerengia dėl savo sveikatos, nenori sėdėti tik parodoje ir laukti žiūrovų, bet jis nešykšti savo paveikslus padovanoti lietuviškoms organizacijoms, pavieniams savo draugams ar pažįstamiems, kad jie galėtų pasidžiaugti tuo menu, kuriuo jis pats džiaugiasi. Jis nenori nei savęs, nei savo meno išpardavinėti, nes menas brangesnis negu pinigai. Jis nori, kad jo paveikslais galėtų gėrėtis lietuviai, kuriems jis pats priklauso ir kuriems dabar jau kaip kunigas dėl sunkios širdies operacijos, ir po to ištikusio paralyžiaus, negali visomis pastangomis dirbti.

Kun. Juozas Domeika — Autoportretas

Vienas parodos dalyvis sakė, kad ir jis mėginsiąs sukurti paveikslą su kaire ranka, nors jis kuria dešine. Tai iš tikrųjų ne taip lengva, turint normaliam gyvenime tobulesnę tą ar kitą ranką. Reikia čia ne tik talento, bet ir valios, didelio užsispyrimo ir noro kurti, kurti ir kurti, kad sava kūryba galėtum gėrėtis pats, kad ja galėtų grožėtis kiti, net dalyvauti parodose, konkuruojant su sveikais kūrėjais.

Linkėtina dail. kun. Juozui Domeikai kurti ir toliau meną, kuris ilgiau gyvena negu žmogus, kuris rodo žmogaus talentą net tada, kai Dievas žmogų — dailininką pasišaukia pas save. Tegul ta kūryba šviečia pačiam dailininkui ir tegul nušviečia nauju grožio spindesiu aplinką, kurioje jo kūryba bus rodoma.

P. Stakys

Kun. Juozas Domeika — Elnias

KLUMPDIRBYSTĖ

Išsamesnės medžiagos apie klumpdirbystę turima iš Žemaitijos, o iš Suvalkijos — tik užuominų apie klumpių dėvėjimą ir jų gamybos centrus. 20-to amžiaus trečiame ketvirtyje senesni Suvalkijos gyventojai vos beatsimindavo apie klumpių avėjimą šiame krašte. Jos ten išnyko šimtmečio pradžioj, tačiau jų gaminimo ir dėvėjimo paprotį vakarų Suvalkijoje mini keletas autorių: P. Matulionis, A. Polujanskis, V. Vitkauskas, J. Staugaitis. Žymiausi klumpdirbystės centrai buvo Marijampolė ir Kudirkos Naumiestis.

„DRAUGO" 75-RIŲ METŲ JUBILIEJUS

„Draugas", laisvojo pasaulio lietuvių dienraštis, eilę metų nenuilstamai kovoja dėl pavergtos mūsų tėvynės laisvės ir dėl mūsų tautinės gyvybės išlikimo išeivijoje. Jis yra mūsų lietuviško gyvenimo ir lietuviškos kultūros veidrodis. Pasirūpinkime, kad nors ir sunkėjančiose ekonominėse sąlygose „Draugas" stiprėtų. Jis turi pragyventi mus visus. Tad, darydami testamentinius palikimus, prisiminkite ir „Draugą".

Pratęsite mūsų kultūrinį, religinį ir tautinį veikimą, jei testamente į palikimą įjungsite „Draugo" leidėjus: Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, arba Marian Fathers of Immaculate Conception of B.V.M., 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629.

Aukos „Draugui" nuskaitomos nuo valstybinių mokesčių.

Rimties valandėlei

(Atkelta iš 3 psl.)

kad Dievas visų pasigailėtų. „Jei nedarysite atgailos, visi taip pat žūsite", kalbėjo Kristus žydams prisiminus apie nelaimes, ištikusias Jeruzalėje kai kuriuos žydus (Luk. 13, 3, 5).

Ir pasiilgtos taikos žmonija dar vis nesulaukia. Ji laukia ne bet kokios, bet teisingos taikos. Ir mes lietuviai jos nesulaukiam. Mes visi laukiam iš politikų pagalbos, jos laukiam iš stipriai ginkluotų kariuomenės pulkų. Bet tai nėra pati tikroji jėga, kuri mūsų tėvynei galėtų laisvę grąžinti. Jos turime laukti iš dangaus per Mariją, kartu jungiant savas pastangas. „Jei Viešpats nestatys namo, veltui vargsta tie, kurie jį stato. Jei Viešpats nesaugos miesto, veltui budi jo sargas"

Kad ir kaip klaikus galėtų būti šiuo metu pasaulio vaizdas, vis dėlto neturime nusiminti ir nuleisti rankų, nes Marijos pagalba ir galutinė pergalė mums yra užtikrinta: „Mano Nekalčiausioji Širdis galų gale triumfuos", pasakė Marija Fatimoje. Tai stiprina mūsų viltis, kad ir Lietuva, paaukota Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, dalyvaus jos galutiniame triumfe, jei visi jos vaikai eis Dievo įstatymų keliu. Savo maldingumu ir gyvenimo kilnumu rūpinkimės turėti Dievą savo pusėje. O „jei Dievas yra už mus, kas prieš mus?", sako šv. Povilas Apaštalas (Rom. 8, 31).

Gegužės 13 d. teparodo mūsų visų vieningą ryžtą eiti šiuo maldos ir atgailos keliu. Iš naujo pasiaukodami Nekalčiausios Marijos Širdžiai rūpinkimės, kad Nekalčiausios Marijos Širdies pergalė ir triumfas visame pasaulyje ir mūsų brangioje tėvynėje kaip galint greičiau pasireikštų.

DAILIOJO ŽODŽIO IR DAINOS
KONCERTAS

DRAUGO romano premijos įteikime
RAŠYT. ALEI RŪTAI
bus 1984 m. gegužės 20 d., sekmadienį, 10:30 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje.

AKADEMINĖ DALIS IR PREMIJOS ĮTEIKIMAS

Koncertą atliks:
SOL. MARALIN NISKA
SOL. ALGIS GRIGAS
SMUIKININKAS WILLIAM MULLEN
AKOMPANIATORIUS MUZ. ALVYDAS VASAITIS

Visi Los Angeles ir apylinkių lietuviai šioje Dailiojo žodžio ir dainos šventėje kviečiami dalyvauti.

Premijos įteikimo iškilmes rengia Los Angeles Liet. Bendruomenė.

Komisijai vadovauja DANGUOLĖ VIZGIRDIENĖ

"Amber Holidays"

1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Balandžio 18	— $1114.00	Liepos 18	— $1361.00
Gegužės 9	— $1114.00	Rugpjūčio 1	— $1361.00
Gegužės 14	— $1335.00	Rugpjūčio 13	— $1528.00
Gegužės 30	— $1361.00	Rugsėjo 5	— $1361.00
Birželio 11	— $1315.00	Rugsėjo 17	— $1127.00
Birželio 18	— $1528.00	Rugsėjo 26	— $1142.00
Birželio 20	— $1361.00	Spalio 3	— $1268.00
Liepos 9	— $1618.00		

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupes lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite:
1-800-722-1300 (Toll FREE)
Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764

ASTA American Society of Travel Agents

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS.
Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Linkime linksmai praleisti MOTINOS DIENOS ŠVENTĘ
VINCE'S FLOWER SHOP
2612 W. 71st
778-7400
Didelis pasirinkimas Žydinčių gėlių vazonuose, taip pat ir skintų gėlių.

Happy Mother's Day
Marquette Drugs
2957 W. 63rd
Chicago, Ill.
434-9205

Happy Mother's Day
Park Food & Liquor Mart
2610 W. 71st
Chicago, Ill. 60629
776-1821

Happy Mother's Day from Art & Ardell Reis of Reis Florist. 6238 Cermak Rd. Berwyn, Ill. 484-6368. Flowers of Distinction FTD, Teleflora & AFS. All Major Credit Cards Accepted.

Happy Mother's Day
From Old Fashioned Candies
6210 Cermak, Berwyn, Ill. 60402
788-6669
Home of French Cream
Chocolate Novelties
All Types of Boxed Candies

Just Class
3410 W. 79th St.
476-3320
Hair Styling for the Entire Family.
Open 9 A.M. Tuesday thru Saturday.
Open Thursday Evening.
Tues. & Wed. — Senior Citizen Days.

Happy Mother's Day
From
Empire Beauty Salon Inc.
Hair Styling for the Entire Family
5503 W. 95th, Oak Lawn, Ill.
424-7770

Happy Mother's Day
From Erika's Hair Forum
Unisex Hair Styling.
4458 S. California, Chicago, Ill.
847-8710.
Open Tuesday thru Sunday
9 A.M. to 6 P.M.

C & W Books - Hallmark
Located in Ford City East
7600 S. Pulaski
581-3200
Paperbacks - Best Sellers
Foreign Language
Cards for all Occasions

VACATION GUIDE
FOR THE BEST VACATION VALUES
SEE YOUR TRAVEL AGENT
ONE VISIT AQUAINTS YOU WITH ALL THE TRAVEL INFORMATION OF WHERE TO GO, WHEN & HOW

Trask Travel and Tours
7600 W. 63rd, Summit, Ill.
458-4585 or 585-0321
Cruises-Air-Hotel-
Car Rentals
Travel Insurance
"Your Airline Ticket Agency"

Seghetti Travel
2451 S. Oakley
Chicago, Ill.
927-3278
Cruise Specialists

"Your Travel is Our Business"
Travel Unlimited
5411 W. 95th St.
Oak Lawn, Ill.
636-1400, 423-4300
Est. 1960
Bud Cole

Wide World Travel
9723 S. Western, Chicago, Ill.
233-1103
Complete Travel Service
Air Tickets Written Immediately
Our Job is to get you the Lowest Fare Possible

Zaleski's Central Service Bureau.
6614 S. Pulaski, Chicago, Ill.
582-4745.
Kelionės. Autom. išnuom., Viešbučiai, Plaukiojimai. Pasų ir vizų patarnavimas. Įsteigta 1906 m.

ATLIETUVIOSE LAIDOJE
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio, 8:30—9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties 1450 AM banga.
St. Petersburge: šeštadieniais, 12:30—1:00 val. p.p. iš WTIS stoties 1110 banga.
Adresas: 2646 West 71st Street — Chicago, IL 60629. Telefonas: (312) 778-5374 arba 436-5035.

LITHUANIAN LANGUAGE, SONG & DANCE CASSETTE

Ar turite pažįstamų, kurie yra susidomėję lietuvių kalba? Dabar jiems galite nupirkti lietuvišką kasetę su žinių knygute viename albume.

Side 1 — "An Evening with Birutė" — Vaivos ansamblio pasikalbėjimas lietuvių ir anglų kalbomis:

Side 2 — Lietuviškos dainos — Vyčių choras vadovaujamas Fausto Strolios; Lietuvių šokių muzika — Aido orkestras;

Kartu su kasete yra 60 puslapių knygutė anglų kalba su „An Evening with Birutė" tekstu (anglų ir lietuvių kalbomis), dainų ir šokių muzika, Lietuvos žemėlapiu, svarbiausiom istorijos datom, žiniom apie Lietuvą, lietuviškų valgių receptais ir trumpais aprašymais apie lietuvių kultūrą ir istoriją. Išleido Balzeko lietuvių kultūros muziejus. Kaina su persiuntimu ir valstijos mokesčiais yra $21.50. Užsakymus siųsti:

Lithuanian Museum, 4012 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632.

REDAGUOJA ST. SEMĖNIENĖ, 6507 TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629. TELEF. (312) 925-5988

GEGUŽĖS MAGIŠKUMAS

Tokiu pavadinimu Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus moterų gildija, gegužės 5 d. Drake viešbučio salėje Oak Brook, Ill. surengė savo metinius pavasarinius pietus su stipendijos įteikimu bei madų paroda.

Gildijos aktyvioji ir rūpestingai vadovaujanti pirmininkė Elli Katauskienė pasveikino elegantiškai išpuoštoje salėje susirinkusias nares bei viešnias. Dalyvavo daugiau kaip 200 asmenų.

Ji supažindino su laimėjimų komisija: pirm. Vilhelmina Lapienė, vicepirm. Carole Balzekaitė, Janina Monkutė-Marks ir Margi Mankus.

Laimingoji Audra

Po šešių patiekalų pietų vienintelis dalyvaująs vyras Stanley Balzekas, Jr., pasidžiaugė gildijos veikla ir pažindino su čia dalyvaujančiomis muziejaus pareigūnėmis Marija Smilgaite (direktoriaus asistentę) ir Pat Bakūniene — atsidavusią vaikų muziejui bei tvarkančią žemėlapius (abi J. Marks viešnios šiuose pietuose).

Stipendijos įteikimo komisijos pirm. Denise Vaikutienė (kitos komisijos narės: Marija Krauchunienė, J. Marks ir Paulina Vaitaitienė), pristatė susirinkusioms stipendijos laimėtoją Audrą Babušytę, atvykusią kartu su savo mama Birute.

Audra, šių metų gildijos stipendijos gavėja dar tebėra Stagg aukšt. mokyklos Palos Hills suole.

Audros talentas menui pasireiškė jau anksti — dar pradžios mokykloje, kai ji, stebėdama televizijos programą, fantazuodama mėgino kurti. Ketverius metus aukštesniojoje mokykloje ji studijavo meną. Didelį paskatinimą jai teikė jos darbų nuolatiniai išstatymai parodose.

Ir Washingtone matė jos darbus

Ji buvo priimta į Illinois Art Education Association Student Traveling Exibit. Ji dalyvavo Illinois universiteto vasaros aukšt. mokyklos meno programoje ir gavo Moterų klubo stipendiją. 1983 m. jos darbai buvo parinkti (kaip finalistės), ir išstatyti 13-toje Congressional meno parodoje vykusioje Senato Office Building patalpose Washingtone, D.C. 1982 ir 1983 m. ji laimėjo premijas Scholastic Art Awards parodose.

Audra žada studijuoti Illinois State universitete, kur ji jau yra priimta mokytis meno. Šiuo metu jos darbai išstatyti Green Hills viešojoje bibliotekoje Hickory Hills.

Audra Babušytė, gavusi stipendiją, padėkojo jaunatvišku kuklumu ir žaviu trumpumu.

Su rože pasveikintos

M. Krauchunienė iškvietė ir kiekvieną apibūdindama pristatė publikai 1984 - 1985 m. gildijos valdybą: pirm. E. Katauskienę, 1-ąją vicepirm. D. Vaikutienę, 2-ąją vicepirm. M. Mankienę, 3-čiąją vicepirm. Peggy Brummer, sekr. Jessie Darašką, ižd. Aldoną Olienę, koresp. sekr. Genovaitę Pakarklienę, patarėją Silviją Wenskus ir istorikę Izabelę Baltramaitienę.

Supažindino ir su direktorėmis: C. Balzekaite, Bernice Drysdale, M. Krauchuniene, Blanche Kezes, Olga Landon, V. Lapiene, Alina Lipskiene, Lileen Mackevich, J. Marks, Maryann Moore, Evelyn Norbutiene, Irena Norbutiene, Julija Pupeliene, Paulina Vaitaitiene, Mary Valence, Jean Vance, Estelle Yanchus, Eleonora Zapoliene ir Adele Zuniene.

Kiekvienai valdybos narei M. Krauchunienė įteikė originalios spalvos rožę.

Kitokia madų paroda

Madų paroda buvo pravesta dviejų komentatorių. Šį kartą „maloniai apvalios" ponios bei panelės galėjo jaustis išrinktosiomis. Pennington iš Oak Brooko rodė madas nuo 14 1/2 dydžio ligi 24 1/2 dydžio. Per tuziną ponių bei panelių modeliuotojų vaikščiojo tarp susirinkusių pasipuošusios vėliausios mados pavyzdžiais: eilutėm (kostiumėliais), suknelėm, sportine apranga, golfo sijonais, ilgomis kelnėmis bei palaidinukėmis ir pan. Nepasigailėta ryškių spalvų, netgi stambių raštų tokioms, kurios smarkiai pralenkė Twiggy.

Cleo Boutique iš La Grange jau papataikavo dietos prisilaikančioms. Dailios modeliuotojos, kaip Elizabeth Katauskaitė ir Joyce Vaikutytė (kurios ir maišais dengtos atrodytų elegantiškos), žavėjo išeiginėmis suknelėmis, žaidimų aprangomis ir kitokiais pavasario drabužiais.

Gausios dovanos

Dovanų paskirstymas buvo gausus brangiais eksponatais: nešiojama televizija, 100 dolerių piniginė dovana, juostelių rekorderis, 2 karatų dirbtinis deimantas, laikrodis ir kit.) Dovanų paskirstymas buvo pravestas gyvai ir greitai, anksčiau minėtos komisijos narių.

Ypatinga padėka buvo išreikšta dail. Janinai Monkutei-Marks, kuri, kartu su savo vyru Ira, padovanojo kiekvienai atvykusiai sagtelę su tikru deimantu. Jie taipgi įteikė dovaną laimėjimams.

Pietus suruošė pirm. E. Katauskienė, vicepirm. J. Daraška ir M. Valence. Pelnas skiriamas gildijos statybos fondui ir stipendijų fondui.

Visos dalyvės renginiu buvo labai patenkintos.

S. L.

Sol. Linda Marcinkutė iš Toronto dainuoja Putnamo seselių rėmėjų vakarienėje Chicagoje.

Nuotr. **J. Tamulaičio**

MIRĖ VALERIJA VAIVADAITĖ — TYSLIAVIENĖ

Vasario 18 d. širdies priepuolio ištikta savo namuose Brooklyne, N. Y., mirė "Vienybės" laikraščio leidėja Valerija Vaivadaitė-Tysliavienė, sulaukusi 69 metų amžiaus.

Velionė buvo gimusi 1914 m. gruodžio 9 d. Philadelphijoje. Pasibaigus karui ir Lietuvai atgavus laisvę, tėvų ji buvo nuvežta į Lietuvą, kur išgyveno iki 1927 metų. Grįžusi į Philadelphiją, baigė mokslą, studijuodama prekybą ir muziką. Kaip muzikė pianistė plačiai reiškėsi lietuvių ir amerikiečių tarpe. Ilgesnį laiką dirbo amerikiečių koncertų rengimo agentūroje. Jos dėka 1952 metais Carnegie Hall buvo surengtas pirmasis lietuvių, latvių ir estų simfoninės muzikos koncertas, kurį dirigavo — J. Kačinskas. Vėliau ji suruošė Čiurlionio ansamblio koncertus Carnegie Hall New Yorke ir Academy of Music Philadelphijoje. Taip pat jos rūpesčiu surengti lietuvių solistų pasirodymai New Yorko Town Hall ir kitur.

Kurį laiką ji turėjo savo vardo (Valarie Tysliava Artists Management) agentūrą ir surengė nemažą įvairių koncertų garsiose New Yorko salėse, visada neužmiršdama ir lietuvių atlikėjų. Tokiu būdu jos rūpesčiu amerikiečių tarpe galėjo pasirodyti dešimtys lietuvių menininkų.

Svarbiausias jos darbas buvo lietuviškos spaudos srityje. Nuo 1935 metų ji pradėjo dirbti "Vienybės" redakcijoje, o vėliau talkino savo vyrui poetui Juozui Tysliavai, dirbama šiame laikraštyje administracinį bei techninį darbą. Po Juozo Tysliavos mirties 1961 metais ji kartu su sūnumi Juozu Natangu perėmė "Vienybės" laikraščio leidimą, kurį tęsė iki pat mirties, Lietuviškoje spaudoje išdirbdami beveik 50 metų.

Velionė paliko sūnų Juozą Natangą su šeima, seseris Eleną Vainiūnienę ir Oną Vaivadaitę ir brolį Antaną Vaivadą.

Atsisveikinimas su a.a. V. Tysliaviene buvo pirmadienį, vasario 20 d.

(eš.)

MERGAUTINĖS PAVARDĖS

Laikas nuo laiko mūsų lietuviškoje spaudoje pasirodo kontraversinių straipsnių dėl mergautinių pavardžių rašymo.

1984 m. kovo 30 d. „Drauge" Nr. 64, psl. 4, laiškų skyriuje "Pavardžių lietuviškumas", viena inteligentė moteris rašo: "Nors nesu kalbininkė ar žinovė", o kalbininkas ar žinovas niekada negalėčiau būti, noriu šiuo klausimu pasisakyti.

Laiške yra du netikslumai. (Ji turi galvoje kovo 16 d., 5 psl. vienos moters rašytą laišką, kuriame to laiško autorė kreipiasi į kalbininkus, kad jie paaiškintų moterų pavardžių galūnę — ė. A. Pl.). Pirma, galūnė — ė nėra naujovė. Antra, priesagų bei galūnių skaičius neparodo kalbos „turtingumo", kaip laiške teigiama,... Daug kas mūsų emigrantų kultūroje yra paimta iš nesenų laikų, pvz., devyniolikto ar geriausia aštuoniolikto šimtmečio. Sunku mums toliau prasiskverbti. Bet kalbininkas dr. P. Jonikas tai yra padaręs: Lietuvių enciklopedijos XV tome, „Lietuva, psl. 557, rašo, kad tik 17 amžiaus suaugusios moterys šia arba ir šia pavardės galūne naudojosi".

Kalbininkas dr. Petras Jonikas nurodytame L. E. XV tome, 557 psl. rašo:

„Netekėjusių moterų pavardės dabar sudaromos iš vyriškųjų, prie pastarųjų kamieno pridedant priesagas — aitė (Daugirdaitė), -ytė (Čiurlytė), -utė (Šimkutė), -iūtė (Kubiliūtė). Tačiau tarmėse esama tų moteriškų priesagų daugiau ir jos daryba neretai skiriasi nuo bendrinės kalbos...

Tekėjusių moterų pavardėms vartojama priesaga — ienė, o -u- bei -iu- kamienams daugumo lietuvių sakoma priesaga — (i) uvienė: Bartkuvienė, Šalčiuvienė, tačiau ilgesnėms kaip dviejų skiemenų pavardėms čia paprastai irgi — ienė: Mickevičienė. Ši priesaga tik vėlesnėje raidoje įsigalėjo.

Dar XVII a. suaugusių moterų pavardės bažnyčios metrikose turi galūnę -ė: Kedė (: Kedys), Elena Derkintė (:Derkintis), Marijona Raudė (:Raudys). Užnemunėje ir dabar kartais -ė galūnė pavartojama subrendusiai, kartais senstelėjusiai merginai (pvz. Balčiūnė). Tačiau tame pačiame XVII a. Lietuvos inventoriuose jau randame tekėjusių moterų pavardžių su dabartine priesaga -ienė (plg. Motiejienė, Malvienė, našlė 1673), o krikštijamoms mergaitėms ir XVII a. metrikų knygose vartojama priesaga -aitė (Raudaitė)".

Kaip matome, pagal kalbininko dr. P. Joniko pasisakymą, mergautinėms pavardėms rašyti reikia laikytis bendrinės kalbos nuostatų ir galūnes rašyti -aitė, -ytė, -utė, -iūtė, o ne -ė. Yra nepriimtina, kad bet kas pagal savo išmislą pradėtų keisti bendrinės kalbos mergautinių pavardžių rašymo nuostatus.

Prie dviskiemenių pavardžių kamieno pridėjus galūnę -ė, dažnai gaunama pašiepiančios formos pavardė, pvz.: Tauras — Taurė, Penkus — Penkė, Petkus — Petkė, Račys — Račė, Merkys — Merkė ir tt. O toms vyrų pavardėms, kurios baigiasi galūne -ė, joks -ė pridėjimas nepritaikomas. Tokių vyrų pavardžių turime nemažai, pvz.: Baucė, Baužė, Bložė, Breivė, Čampė, Dirsė, Gabė, Gerkė, Gervė, Glandė, Glažė, Griauzdė, Griežė, Kaladė, Katelė, Kaubrė, Kerpė, Kliorė, Kiaunė, Koncė, Kregždė, Krėvė, Lapė, Lapienė, Lukšė, Maldenė, Mylė, Milkė, Paukštė, Pempė, Pimpė, Petroulė (Petruolė), Rotė, Tatarė Urzdė, Vembrė, Zovė, Zūbė ir daugelis kitų.

Kiek iš lietuviškos spaudos prisimenu, pirmoji moteris, kuri prie savo mergautinės arba tėvo vyriškos pavardės kamieno, nesilaikydama bendrinės kalbos nuostatų — taisyklių prisegė galūne -ė, buvo Jonė Navakienė — Deveikytė — Deveikė — (Deveikis) teisės istorikė, pedagogė, 1932 — 33 m. lankiusi Ecole des Chartes, 1935 — 39 m. Paryžiuje, Romoje, Lenkijoje archyvuose rinkusi istorinę medžiagą. Pasibaigus antrajam pasauliniam karui apsigyveno Prancūzijoje ir 1948 m. Paryžiaus universitete, teisių fakultete gavo teisių dr. laipsnį. Prie savo mergautinės arba tėvo pavardės Deveikis kamieno prikergti galūnę -ė, jos motyvai buvo visai kiti, negu tų kelių Chicagos moterų ar mergužėlių.

Reikia manyti, kad J. Navakienė norėdama pridengti savo nepasisekusias vedybas, maždaug po metų su vyru išsiskyrė ir pavardę pakeitė į Deveikė. Ar tai buvo padaryta legaliai, ar tik taip pasivadino, sunku pasakyti.

J. Navakienė — Deveikė, gyvendama Prancūzijoje, galbūt, savo pavardės skambesiu norėjo būti artimesnė žymesniųjų prancūzų pavardėms, kaip: prezidento Poincarė, maršalo Joffre ar aliantų atstovo Klaipėdos kraštui Petisnė (iki 1923 m. sukilimo).

Deveikis yra puiki, gražiai skambanti lietuviška pavardė turinti panašumo ir į graikišką. Graikai yra Europos kultūros pradininkai.

E. Pleškys

Meilė yra daugiau negu pažinimas, ir todėl nepakanka pažinimo jai įžiebti.

Juozas Girnius

MŪSU VEIKLA

• **Vicekonsulė Marija Krauchunienė** kalbėjo apie Lietuvą Kiwanis klubo narių susirinkime gegužės 8 d., antradienį, Elgine, Ill. Dalyvavo per 80 narių. Visos labai domėjosi ir klausė daug klausimų. Kalbėtoja, atsakydama į klausimus, galėjo dar geriau supažindinti su savo kraštu.

• **Chicagos Lietuvių Moterų klubas** turės Debiutančių pietus birželio 6 d. Beverly Country Club salėje. To renginio šeimininkės bus Vilhelmina Lapienė, Leontina Dargienė, Alina Lipskienė ir Stasė Semėnienė. Debiutantėms bus įteiktos gintaro širdelės, tradicinis papuošalas Gintaro baliuje. Viešnios kviečiamos gausiai dalyvauti. Rezervacijas tvarko V. Lapienė, tel. 681-1818, vakare — 343-8857.

• **Lietuvių Moterų Dailininkių sąjungos** meno paroda, atidaryta vakar, Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje, yra globojama Chicagos skautininkių draugovės. Skautininkės budės šiandien ir rytoj. Paroda bus atdara ir gegužės 18, 19 bei 20 d. „Ant popieriaus ir iš siūlų" parodą atidarė vicekonsulė Marija Kriauchunienė. Dalyvauja per tuziną dailininkių su savo įvairiais eksponatais.

M. Rūta Wertalkaitė išleido savo močiutės J. Narūnės eilėraščių pomirtinį rinkinį, turtingą patriotiniais eilėraščiais, tinkančiais skaityti jauniems ir seniems.

Marija Remienė, viešnia iš New Yorko Aleksandra Kazickienė ir Elena Barienė Lietuvių Fondo knygos sutiktuvėse Chicagoje.

Nuotr. **J. Tamulaičio**

Susirinkimas (rašalas) Dail. **Jadvyga Paukštienė**

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

Los Angeles, Calif.

MAŽA LB APYLINKĖ – DIDELI DARBAI

Metinis LB Santa Monicos — Vakarų Los Angeles apylinkės susirinkimas įvyko gegužės 5 d. privačiuose namuose. Dalyvavo arti 30 apylinkės narių. Tai nedidelis skaičius, palyginus su visais tose apylinkėse gyvenančiais lietuviais. Tačiau iš valdybos narių pranešimų kiekvienas galėjo padaryti išvadą, kad mažoji apylinkė atliko gan reikšmingus darbus. Mat ši apylinkė metų bėgyje atsiliepė į visus aktualiuosius lietuvių reikalus. Iš jų paminėtini — suorganizavo prof. Mykolo Biržiškos 100 m. nuo jo gimimo minėjimą ir komp. Bruno Markaičio plokštelės „Pilnatis" sutiktuves, surinko kelis tūkstančius amerikiečių parašų Klaipėdos bažnyčios tikintiesiems grąžinimo reikalu, „Birželio įvykiams" paminėti amerikiečių bažnyčioje suorganizavo mišias su amerikiečio kunigo pamokslu, dalyvavo akcijoje dėl pragaištingos OSI veiklos, nemažas sumas suaukojo Pasaulio Lietuvių dienoms, Lituanistinei katedrai, parėmė jaunimo ansamblį „Spindulį", sportininkus, Balfą, suorganizavo dr. E. Tumienės kultūrinę ir dr. L. Trečioko medicinos temom paskaitas, apylinkės bendruomenininkai visada aktyviai dalyvaudavo Lietuvos laisvės reikalus remiančiose demonstracijose ir t.t.

Tai darbai, kuriais nedrebinamas pasaulis, bet atiduodama sąžiningo lietuvio duoklė pavergtai Lietuvai. Iš tiesioginės politinės veiklos amerikiečiuose pažymėtina straipsnio apie baltus suorganizavimas vietos „Evening Outlook" dienraštyje, Simo Kudirkos ir Z. Koriaus paskelbti laiškai amerikiečių spaudoje, stipri parama, pinigais ir darbu, Baltų Laisvės lygai.

Veiklos pranešimus padarė pirm. Vladas Velža, soc. reikalų vedėjas Simas Kudirka, ižd. Elena Kojelienė ir kontrolės k-jos pirm. Elvyra Pamataitienė.

Dr. Leo Trečiokas, neurologas, kalbėjo apie intelektualinės funkcijos smegenyse sutrikimus, kurie pasireiškia atminties praradimu, keistu elgesiu, impulsų nekontroliavimu. Šios ligos procesas paprastai yra lėtas, ir ją pirmiausiai pastebi šeimos nariai, o ne pats ligonis. Bet ją gan staiga gali iššaukti ir kitos ligos: sugedę inkstai, apsinuodijimas ir kt. Medicina tai ligai, kuri kartais vadinama dementia ar alzheimer's, vaistų neturi. Preventatyvinės priemonės: nerūkymas, negėrimas alkoholio, mankšta, aktyvumas, normalus gyvenimas.

Dvi kadencijas valdyboje išbuvusios narės, Marcelė Vaičienė ir Monika Lembertienė, valdybon nebekandidatavo. Jų vietoje dvejų metų terminui susirinkimas išrinko Stasę Korienę ir dr. Petrą Pamataitį.

Einamuosius reikalus svars-

(Nukelta į 7 psl.)

Paieškojimas

Ieškomas STASYS DABRIŠIUS, apie 58 m. amž., gyvenęs North Royalton, Ohio 44133 prieš 15 ar 20 metų. Buvęs spaustuvės specialistas. Ieško Mamo iš Lietuvos. Rašyti adr.: **Liudas Bakanas, 707 McIlvain Street, Chester, PA. 19013.**

ADVOKATAS ALGIS GLAMBA
6600 South Pulaski Road
Chicago, IL 60629
Telef. — 767-0603
Valandos pagal susitarimą

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA 1490 AM
Transliojam iš nuosavos studijos Marquette Pk., vedėja Aldona Daukus.
Chicago, IL 60629
7150 S. Maplewood Avenue
Tel. 778-1543

FASHION CARPETS
KILIMAI
Lietuvių prekyba
3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

ADVOKATŲ DRAUGIJA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
6606 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629. Tel. 778-8000
Darbo valandos:
Nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
Šeštadieniais pagal susitarimą.

10 — 20 — 30% pigiau **mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.**
FRANK ZAPOLIS
Tel. GA 4-8654
3208½ W. 95th Street

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

Paieškojimas

Ieškomas PRANAS TARŪTA, mokytojas, gyv. Chicagoje. Prašo atsiliepti **Julytė Gudaitytė, telefonas — (312) 636-7327.**

IAMA STATIONERS, 6305 S. Kedzie, Chicago. Ill. — Tel. 776-9102
Everything for the office. Office supplies. Drafting & school supplies. Foreign greeting cards.

WEST LANE BANQUETS
5350 S. KEDZIE AVENUE
TEL. — 436-1600
Banquets for all Occasions
Quality Service — Reasonable Prices
Accomodations for 30 to 300
Package Plans Available

EDENS OPTICIANS
2717 W. 63rd St., Chicago, Ill.
TEL. — 778-4326
5569 W. 95th St., Oak Lawn, Ill.
TEL. 499-3656
Prescriptions filled. Frames repaired

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
4514 S. Talman Ave. 927-3559
KLAUDIJUS PUMPUTIS

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 925-2787

Pensininkams auto apdrauda
Amžius 62 iki 80 metų
PUSMEČIUI
$126.00 Chicagoje
$97.00
Siceroje
(15/30/10/UM)
6529 So. Kedzie Avenue
J. BACEVIČIUS — 778-2233

Platinkite "Draugą".

CLASSIFIED GUIDE

VYRAI IR MOTERYS

Reikalingi nekilnojamo turto brokeriai ir pardavėjai naujausioje Floridos vystomai Bonaventure apylinkei. Turime didelį biudžetą jums padėti skelbimais. Kreipkitės į JACK (angliškai) tel. **761-8101** tarp 12 ir 3 v. p.p.

FLORIDA—Bonaventure parduodami Condo's ir vilos. 1, 2-jų ir 6 šeimų vienetai. Susidomėjusius pirkėjus oru nuskraidinsime prie tų nuosavybių. Išvyksim 5/26, grįšim 5/28. Inform. kreiptis į **Jack** (angl.) tel. **761-8102.**

MISCELLANEOUS

DAŽYMAS
Greitai, sąžiningai, nebrangiai atliekame visus vidaus dažymo darbus; taip pat dirbame įvairius pavasario darbus kiemuose ir namų aplinkoje.
Skambinkite ANTANUI 776-2036

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermaną Dečkį
Tel. 585-6624 po 5 val. vakaro
Kalbėti lietuviškai

STASYS ŠAKINIS
LIETUVIS DAZYTOJAS
Dažo namus iš lauko ir iš vidaus.
Darbas garantuotas.
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Skambint 927-9107

KURIAM GALUI MOKĖT DAUGIAU?
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS, SUTAUPYSITE NUO $300 IKI $1,000

Chrysler LeBaron Medallion 2-dr. Coupe
BALZEKAS MOTOR SALES
CHRYSLER • LeBARON
PLYMOUTH • K CARS
"U WILL LIKE US"
4030 ARCHER — 847-1515

10-TIES METŲ SUKAKČIAI PAMINĖTI
VOKALINIS VIENETAS „VAIVA"
vadovaujamas F. Strolios
stato linksmą muzikinį vaizdelį
„VIRŠ VAIVORYKŠTĖS"
(paimtą iš „Wizard of Oz")
Gegužės 19 d., šeštadienį, Jaunmo centro didžiojoje salėje
6:30 v. v. kokteiliai — 7 v. v. šilta vakarienė
Programa — ir šokiai, grojant AIDO orkestrui
Vietas rezervuokite skambinant **Vidai Momkutei tel. 925-6193**
Bilietai 15 dol. asmeniui.
Visi kviečiami šventėje dalyvauti ir padėti „Vaivai" gyvuoti.

REAL ESTATE

DAYTONA BEACH, FLORIDA
baigiami statyti „Atlantic Villas" Condominium Townhouse butai,— 3764 S. Atlantic Ave., Daytona Beach, Florida.
Erdvūs kambariai; visi butai su keturiais balkonais ir dvigubu garažu — skersai gatvę nuo pajūrio. Per priekinius langus netrukdomas vaizdas į jūrą; per užpakalinius — į žaliuojantį Halifaxo slėnį.
Kainos prieinamos. Skambinti vakarais ir savaitgaliais — 1—312—425-7160
JONAS STANKUS: P.O. Box 728, Daytona Beach FL. 32029

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT

IŠNUOM. naujai atremontuotas 3-jų kamb. apšildytas butas. 55-os ir Sacramento apyl. **Skabint 436-8051.**

IŠNUOM. miegamas kambarys 2-me aukšte. Galima naudotis elektrine plytele. **Skambint 925-7428.**

IŠNUOM. 5 kamb. butas Marquette Parke. Skambint po 7-os valandos vakaro **434-8852.**

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimas
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

PRIE BEVERLY SHORES, La Porte, Indiana
Ūkis 3.93 akrų — arklių jodinėjimui, 6 kambarių namas, 3 mašinų garažas, didžiulis tvartas, vaismedžiai, jodinėjimo laukai, miškelis, ir statybinis sklypas. Nepaprastai graži gamta lietuviškai prižiūrėta ir sutvarkyta. Šeimos tragedijai atsitikus, skubiai parduodamas palikimas nužeminta kaina ($99,000). Prašom kreiptis į **Liston Brown Realty (Agent Mrs. Liberatore), 100 J Street at Lincolnway. La Porte, Indiana (tel. 219—326-6066) (arba 219—362-9145**

Budraičio Real Estate Įstaigos
PATARNAVIMAI
Nemokamai įkainuosime jūsų nuosavybę pardavimui.
Nemokamai išnuomosime jūsų butus arba nuosavybę.
Taip pat patarnausime norintiems apdrausti nuosavybes, automobilius, sveikatą bei gyvybę.
BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski Rd.
767-0600

MISCELLANEOUS

MOVING
ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Tel. 925-2787
Vytautas Valantinas

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDAS, 4660 Archer Avenue
Chicago, IL 60632. Tel. 927-5860

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
BUBNYS
Tel. — RE -5168

Apsimoka skaityti dien. DRAUGĄ, nes jis plačiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

REAL ESTATE

Pamatykite. Mūrinis—3 miegami, vonia. Centr. oro vėsinimas. Naujas stogas, platus sklypas. Arti: valdiškų ir katalikiškų mokyklų, parko, susisiekimo ir krautuvių. Labai švarus namas. Apyl. Archer ir Narragansett Ave. Virš 70,000 dol.
Skambinkit (angliškai) **586-8532.**

LAIKYKIMĖS MARQUETTE PKE. — GERIAUSIA VIETA LIETUVIAMS.
6 butų mūrinis. Labai geros pajamos. Didelis butas savininkui. Geras investavimas.
3-jų butų mūrinis. Garažas. Nebrangus.
Didelis gražiai įrengtas bungalo. Puiku didelei šeimai.
ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
2951 W. 63rd Street
Tel. 436-7878

IŠNUOMOJAMA — PARDUODAMA
4 vienetai išnuomavimui, plius atskiras namelis Naujai dekoruota. Didelis privatus sklypas. Pusė bloko nuo Michigan ežero Union Pier. Kaina 70,000 dol.
ERA RED ARROW REALTY, INC.
Kreiptis angliškai į Art, Donna ar Linda:
Union Pier tel. — (616) 469-1218
arba (616) 695-9805

73-čios ir CALIFORNIA APYL.
3-jų miegamų mūr. namas su didele virtuve ir "dinette". Rūsys. Centr. oro vėsinimas.
BOBLAK REALTORS
Tel. 636-3033

Atdari apžiūrėjimui sekmadienį nuo 1 iki 4 val. popiet
6740 W. 63 St. — Naujas 3-jų butų po 3 mieg. 1½ vonios.
3827 W. 61 Street — 1½ aukšto. 5 kamb. apačioj, 3-jų kamb. butas viršuj. Modern. virtuvės, spintelės. Pilnas rūsys. Naujas stogas. Thermopane langai. Garažas su automat. atidaromom durim. Turite pamatyti. Paskubėkite.
5604 S. Pulaski — Naujas 2-jų butų po 3 miegamus, 1 ½ vonios. Krautuvės patalpa tinka grožio salionui, dovanų prekybai arba "income tax" patarnavimui. Atskiri šildymai. 33 p. sklypas. Reikmenys. Aukštos nuomos. Žema kaina. Skubėkite.
5057 S. Knox — Naujas 3-jų butų.
3818 W. 63rd Place — 3-jų miegamų mūrinis. Modern virtuvė ir vonia. Įrengtas rūsys, su baru. 50 p. sklypas. Reikmenys. Labai švarus. 2 maš. garažas. Pasiskubinkite, nepraleiskite progos už šią kainą — tik $55,900.
— o —
No. 864. Archer ir Narragansett. 2-jų butų: Savininkui su 3-mis miegamais, išnuomavimui 2-m miegamais. Švarus. 2 židiniai. 60 p. sklypas. 2 maš. garažas. 1 blokas iki Archer autobuso ir krautuvių.
— o —
AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Nemokamam namo įvertinimui ir greitam pardavimui skambinkit
O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

62-os ir Francisco. Modernus 6 kamb., 3-jų miegamų mūro namas. Įrengtas rūsys. Vertas dėmesio.
62-os ir Keeler. 5 kamb. (2-jų miegamų) mūro rezidencija. Garažas. Prašoma 68,500 dol.
44-os ir Artesian. 2-jų butų po 3 miegamus. 52,500 dol.
2822 W. 67 Street. Grožio salionas ir 3 butai. Geram stovy. Tik 69,000 dol.
Summit, Ill. 4 butų mūr. namas. Puikiai išlaikytas. 89,900 dol.
Lemont, Ill. Puikus investavimui. 4 butai po 2 miegamus. 109,000 dol.
Skambinkit Budraičiui.
BUDRAITIS REALTY
6600 South Pulaski Road
Tel. 767-0600

Perskaitę "Draugą" duokite kitiems pasiskaityti.

LAISVĖS BĖGIMUI

FREE OLYMPIAD 1984 TORONTO CANADA

nuo Toronto iki Los Angeles
REIKALINGI BĖGIKAI
galintys bėgti pilną kelią
arba dalį kelio
TARP LIEPOS 2 IR RUGPIŪČIO 6 D.
Standartas: bėgti 8 iki 10 mylių į valandą greičiu po vieną valandą.
(Žr. straipsnį: „ANTROJI LAISVĖS OLIMPIADA")
Pasisiūlančius prašome skambinti į Torontą
(416) 537-4375 — atsakome 24 valandas į dieną

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
Tel. — 476-2206
RŪPESTINGAI ĮSPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

GT INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra G. T. INTERNATIONAL, INC. praneša, kad spalio 4 dieną, 1984 prasideda įdomi 16 dienų išvyka į Europą. Maršrute: New York'as, Helsinki, Leningradas, VILNIUS, Maskva, Helsinkis, New York'as.

11 DIENŲ LIETUVOJE (spalio 6 iki 16)

Labai ribotas vietų skaičius! Tolimesnėm informacijom prašom kreiptis į:
G. T. INTERNATIONAL, INC. 6240 So. Kedzie Ave., Suite #3
arba P. O. Box 29163, Chicago, Ill. 60629
TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

PILNA KAINA IŠ:	**NEW YORK**	**$1,540.00**
	CHICAGO	**$1,720.00**
	TORONTO	**$1,690.00**

(Miegant dviem kambaryje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro, arba baleto bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų!
Šiai kelionei vadovaus ir pats lydės sol. ALGIS GRIGAS
Skrendame erdviais FINNAIR lėktuvais.

FINNAIR
Simple elegance... by Finnish design

LIETUVIAI FLORIDOJE

Juno Beach, Fla.

KULTŪRINĖ POPIETĖ SU RAŠYTOJU BRONIU RAILA

Į mūsiškę apylinkę, į šias geografines platumas labai retai užklysta mūsų žinomieji rašytojai, kaip Bronys Raila. Tačiau šį pavasarį LB Palm Beach county naujai išrinktai valdybai nusišypsojo laimė: rašytojas Br. Raila balandžio 15 d., priėmė jam skirtą literatūros premiją Detroite, įvykdė savo pažadą, duotą buvusiam apylinkės pirm. Br. Aušrotui: iš Detroito via Miami balandžio 29 d. atvyko į Juno Beach. Čia Metodistų šventovėje kalbėjo aktualiais lietuvių visuomenės gyvenimo klausimais.

Apylinkės pirm. J. Garl. pasveikino rašytoją ir šios dienos prelegentą, pasidžiaugdamas gausiu susirinkusių skaičiumi (nors gausesniam dalyvių skaičiui sukliudė vykstančios pamaldos Pompano Beach -ab). Rašytoją pristatyti susirinkimui ir visuomenei J. Garla pakvietė buv. pirm. Br. Aušrotą.

Savo trumpame žodyje Br. Aušrota priminė susirinkusiems, kad Br. Raila, nežiūrint to fakto, kad savo duoną kasdieninę turėjo pelnytí vienoje įmonėje, per 35 metus mums paliko jo dešimties parašytų knygų lobį. Lietuvių pokario išeivija vargu turėjo tokio darbingumo rašytoją, taip praturtinusį mūsų vargstančią literatūrą užjūriuose. Mes visi džiaugiamės, kad rašytojas surado laiko aplankyti ir mūsų telkinį prisiglaudusį šioje puikioje Atlanto pakrantėje.

Bronys Raila savo puikiai paruoštoje kalboje skatino mūsų tautiečius nepasiduoti mus visus slegiančiai laiko naštai, nes „mes visomis išgalėmis privalome padėti mūsų vargstančiai okupuotai tautai", kalbėjo Br. Raila. „Lietuvių tauta yra mūsų ištikimiausias talkininkas ten toli anapus Atlanto, atkakliai kovodama prieš rusinimo pastangas ir už kultūrinių vertybių išsaugojimą. Mes turime jiems padėti šioje nelygioje kovoje", aiškino prelegentas. Jis taip pat mums leido pasiklausyti jo įkalbėtų juostų, trejetą trumpų kalbų, kurios per „Laisvės" radiją Miunchene pasiekia klausytojus okupuotoje tėvynėje.

Rašytojas taip pat atsakinėjo į susirinkusių klausimus. Į klausimus apie reorgų veiklą Chicagoje ir apylinkėje rašytojas atsakė, kad „reorgų veikla skaldo lietuvių visuomeninį gyvenimą, palikdama tamsias dėmes mūsų vieningos kovos už tėvynės išlaisvinimą baruose".

Po nuotaikingos kultūrinės popietės darbščiosios bendruomenininkės susirinkusius svečius pavaišino kavute ir namuose keptais skaniais pyragais.

Valdybos iždininkė R. Zotovienė padėkojo dosniems bendruomenininkams, leidusiems išpildyti 600 dol. apylinkei uždėtą kvotą iš VII-sios Tautinių šokių rengimo vadovybės.

LB apylinkės vadovybė išnaudojo tokią retai pasitaikančią progą, pakviesdama iškilųjį rašytoją į šį gausiai lietuvių apgyventą miestą. Susirinkusiems buvo reta proga išgirsti ne kasdienines mintis, kuriomis sielojasi ir jas skleidžia mūsų tarpe nepavargstantis rašytojas Bronys Raila.

Lauksime, kad ir ateinančiais metais jis užklystų į mūsų padangę.

ab

Lietuviai Kalifornijoje

(Atkelta iš 6 psl.)

tant, S. Korienė padarė pranešimą apie gegužės 20 d. įvyksiančią „Draugo" romano premijos rašytojai Alei Rūtai įteikimo šventę ir ta proga ruošiamą koncertą. Visus paragino šventėje dalyvauti ir konkrečia talka prisidėti prie jos pasisekimo. Aloyzas Sirutis painformavo apie Clevelande įvyksiančių tautinių šokių šventę ir nurodė, kad tą šventę galima paremti trim būdais: iš anksto įsigyjant šventės bilietus, nuperkant loterijos bilietus ir duodant auką arba visais tais trim būdais kartu.

Susirinkimą gražiu žodžiu užbaigė dienos pirmininkas arch. Edmundas Arbas, o paskui prie kavos ir saldumynų dar buvo pabendrauta ir padiskutuota lietuviškais klausimais. Gail. sesuo M. Vaičienė norintiems tikrino kraujo spaudimą. Susirinkimas buvo ramus, pozityvus, be nereikalingų ginčų, tad pas visus kraujo spaudimas rastas normalus.

J. Kj.

St. Petersburg, Fla.

„SAULĖS" LIT. MOKYKLOS ŠVENTĖ

Balandžio 14 d. St. Petersburge lietuvių klubo patalpose įvyko "Saulės" lituanistinės mokyklos pavasario šventė — pasirodymas, kurį suruošė mokytojos ir tėvų komitetas.

Tėvų komiteto pirm. Dalia Bobelienė pasveikino visus susirinkusius ir dėkojo mokytojams, tėvų komitetui, tėvams ir visiems, savo aukomis parėmusiems šią mokyklėlę. Pristačiusi naują Liet. Bendruomenės atstovę šviet. reikalams Gražiną Jasinskienę, D. Bobelienė programai pravesti pakvietė mpkyklos vedėją Mariją Pėteraitienę.

Vedėja savo žodyje pabrėžė, kad literatūros pagrindas yra tautosaka ir kad seniausia liaudies kūryba yra pasakos. Gražiausia lietuvių liaudies pasaka yra "Eglė Žalčių karalienė". Pranešėja kvietė savo mintimis pabūti prie Baltijos jūros gintarinių krantų. Jau daug metų, kai mes palikome Lietuvos skarotą eglę, kuri šiandien šakomis lyg rankomis mums moja greičiau sugrįžti į laisvą Lietuvą. Programą atliko vyresniųjų klasių mokiniai: Aldutė Bobelytė, Marius Moor ir Kathy Kaddis. Eilėraštį "Aš lietuviškai kalbėsiu ir užaugęs ir pasenęs" gražiai padeklamavo Tomukas Didžbalis. Sekė žemesniųjų skyrių pasirodymas, kuriam vadovavo mok. Genė Puniškienė. Po programos Tėvų kom. pirmininkė D. Bobelienė pakvietė prel. Joną Balkūną sukalbėti šiam mokyklos pobūviui pritaikytą maldą.

„70-sios psalmės žodžiai, — tarė prelatas, — melskimės už mūsų mokytojus ir mokinius, laimink, Dieve, mūsų mokyklą ir mokytojus, duok jiems sveikatos, kantrybės, ištvermės ir ryžto. Mokiniai teauga, stiprėja ir bręsta Tavo globoje ir žengia į pasiryžėlių eiles aukotis ir dirbti tautos garbei ir Bažnyčios naudai. Tebūnie jie mūsų pažiba ir pasididžiavimas. Šv. Kazimierai, būk jiems vadas ir globėjas".

Jaunimo taut. šokių ansamblis „Banga" gražiai pašoko keletą šokių. Publika visiems nesigailėjo plojimų. Minėjimo pabaigoje buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Tėvų komiteto pirm. D. Bobelienė pakvietė visus prie vaišių stalų, o svečiams besivaišinant ji pravedė laimėjimus. Tėvai leiskite savo vaikus į lituanistines mokyklas. Visi savo aukomis jas paremkime, nes jos yra lietuvybės pagrindas. Be lietuvių kalbos nebus nei lietuvių tautos!

Dalyvė

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

IRENA ŠALUGIENĖ

(ASANAITĖ)

Staigi ir netikėta mirtis atskyrė a. a. Ireną iš gyvųjų tarpo. Negalime apsiprasti, kad nebėra jos mūsų tarpe. 1983 m. gegužės mėn. 13 d. ji peržengė Amžinojo gyvenimo slenksti.

Minint šią skausmingą vienerių metų sukaktį, jos brangiam atminimui šv. Mišios už jos sielą bus atnašaujamos gegužės mėn. 13 d., sekmadienį, 9:15 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai prašau gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti pamaldose ir kartu pasimelsti už a. a. Irenos sielą.

Giliai liūdintys:

Vyras JUOZAS, sūnus EDMUNDAS, ir
duktė LORETA,
Lietuvoje brolis ALGIS ir ŠEIMA

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Pedagogas, Skautininkas

A. † A.

FELICIJUS PREKERIS

Gegužės 18 d. sueina vieneri metai, kai užbaigė savo žemišką kelionę, mūsų mieliausias vyras, tėvelis ir tėtukas.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos Tėvų Pranciškonų koplyčioje St. Petersburg Beach, FL., penktadienį, gegužės 18 d., 9 val. ryto. Sekmadienį, gegužės 20 d., 1 val. popiet Šv. Vardo bažnyčioje Gulfporte. Penktadienį, gegužės 18 d., 9:30 val. ryto Prisikėlimo parapijos bažnyčioje Toronte. Gegužės 20 d., 12:15 val. Šv. Jono bažnyčioje, Milpitas, Kalifornijoje, ir šeštadienį, gegužės 19 d., 5:15 val. popiet Šv. Tomo More bažnyčioje, Darien, Conn.

Velionio atminimui aukojame Lietuvių Fondui.

Maloniai prašome draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Felicijų savo maldose.

Su giliu ilgesiu: **Žmona Stasė, dukros Milda, Felicija Dalia ir jų šeimos.**

A. † A. MARIJAI STATKEVIČIENEI

mirus, jos sūnų Jurgį Statkų su šeima, dukterį Stefaniją ir žentą Aleksandrą Traškus nuoširdžiai užjaučiame.

CHICAGOS LIETUVIŲ GOLFO KLUBAS

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1984 m.

1 SAVAITĖS KELIONĖS
(Maskva, Vilnius, Maskva)

	Chicago	New York
Birželio 10; Birželio 17;		
Liepos 22 ir Rugpjūčio 19	$1530.00	$1360.00
Rugsėjo 23 ir Spalio 07	$1310.00	$1140.00

2 SAVAIČIŲ KELIONĖS
(Maskva, Vilnius, Ryga, Maskva)

Gegužės 13 — Gegužės 27	$1485.00	$1315.00
Liepos 09 — Liepos 23	$1800.00	$1600.00
Rugsėjo 17 — Rugsėjo 30	$1527.00	$1315.00
Rugpjūčio 05 (su Roma)	$2050.00	$1880.00

Registracija, informacija ir brošiūros:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel. (312) 238-9787

"Mt. Greenwood Chapel"
GREENWOOD FUNERAL HOME
3032 West 111th Street
233-2257 561-4343

GRAND MANOR Banquet Hall & Lounge, 5436 Archer Avenue
Reasonable wedding & banquet packages. Large bar & dance areas.
"Parties up to 600 guests"
Tel. — 767-2300

SLIZ DELICATESSENS
6743 W. Archer — 229-1138
3116 W. 43rd — 523-9533
Quality Polish Sausage
Choice Luncheon Meat
Food Specialties

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Tel. — PRospect 6-8998

WAGNER and SONS
TYPEWRITERS AND ADDING MACHINES
Nuomoti, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas.
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
PHONE — 581-4111

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJI

Nauji pasikeitimai ir pertvarkymai siuntiniams į Lietuvą siųsti: Nuo rugpiūčio 1 siuntėjas jau negalės sumokėti muitą. Sena tvarka, sumokant muitą čia, siuntinių užsakymus priimame iki liepos 16-os 1984 m. Visi seniau skelbti mūsų siuntiniai galioja.

Siuntinys Nr. 2 — 1984

3 m. šilkinio aksomo suknelei; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos eilutei; 2 sv. vilnonių siūlų; 3 vilnonės gėlėtos skarelės, 1 didelė vilnonė plona gėlėta vakarinė skara; nepermatomo nailono medžiaga suknelei; 1 pora „wrangler" rumbuoto aksomo jeans; 1 pora denim jeans.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $450.00.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu):

Dirbtinio minko kailis paltui, DeLux, sveria 6 sv.	$10.00
Jeans, rumbuoto aksomo, „Wrangler" arba „Levi"	$42.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	$50.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	$12.00
Teleskopic lietsargis	$12.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai	$48.00
Puiki medžiaga suknelei	$40.00
Šilkinio aksomo medžiaga suknelei, 3 m.	$60.00
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m.	$76.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	$70.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	$80.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	$100.00

Šiuos maisto produktus galima siųsti su rūbais: 1 sv. arbatos — $8.00, 1 sv. nescafes — $12.00, 2 sv. pupelių kavos — $14.00, 1 sv. šokolado — $7.00, 40 cigarečių — $5.00.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra reikia pridėti $60.00 persiuntimui.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

BALTIC STORES, LTD.
(Z. JURAS)
11 London Lane, Bromley, Kent,
BRI 4HB, ENGLAND
Tel. 10 460 2592

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	**$366.00**
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	**$125.00**
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	**$32.60**
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	**$13.25**

Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.
Užsakymus siųsti: **J. Kapočius,** P O Box 95, So. Boston, MA 02127
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

KELIONĖS ® SALIS LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO

Simon Travel
nauju pavadinimu
***AUDRA** Travel*
kviečia keliauti kartu

11 DIENŲ LIETUVOJE
Gegužės 15 Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 21	Liepos 4	Rugpjūčio 9
Gegužės 29	Liepos 12	Spalio 2
Birželio 27	Liepos 26	Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS ⇨ Gegužės 21, Liepos 10, Rugsėjo 10, Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis. Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:
- *sutvarkant dokumentus iškvietimams*
- *nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje*
- *tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.*

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:
1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872
Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

BIELIŪNAS-SMITH
Laidotuvių Koplyčia
4348 So. California Avenue
Tel. — 523-3572

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ
Laidotuvių direktoriai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS
Laidotuvių Direktoriai
1446 South 50 Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

APLINK MUS

× **"Draugo" romano premijos** įteikimo iškilmėse koncertą atliks sol. Maralin Niska, sol. Algis Grigas, smuikininkas William Mullen, akompanuos muz. Alvydas Vasaitis. Iškilmės bus Šv. Kazimiero parapijos salėje Los Angeles gegužės 20 d. 12:30 val. Premija mecenatės Jadvygos Zdanavičiūtės - Pupelienės 2000 dol. bus įteikta rašyt. Alei Rūtai, gyvenančiai Santa Monica, Calif. Komisijai vadovauja S. Monica LB LB apylinkės pirmininkė Danguolė Vizgirdienė.

× **Jonas Kuprys** baigė IIT universitetą, gaudamas magistro laipsnį iš meniško ir žurnalistinio fotografijos mokslo. Jonas Kuprys dirba "Drauge" knygų apipavidalinimo srityje, taip pat yra uolus Cicero Lietuvių Bendruomenės apylinkės ir ateitininkų veikėjas. Jo mokslo baigimu džiaugiasi jo motina Marija Kuprienė, brolis ir sesuo, o taip pat ir visi artimieji.

× **JAV Jaunimo s-gos autobuso kelionėje** į Washingtoną gegužės 20-21 dienomis dar yra likę vietų. Prašome iki šio sekmadienio užsiregistruoti ir užsimokėti PLJS Ryšių centre. Kaina (su viešbučiu) — 60 dol. studentams ir 75 dol. vyresniems. Informacijas teikia Rita Dapkutė tel. 776-4755 (po 5 val. vak.).

× **"Ateities" sambūris,** jungiantis visus Cicero ateitininkus ir jų bičiulius, buvo įkurtas prieš keletą mėnesių. Jam dabar priklauso ir Vysk. Motiejaus Valančiaus moksleivių ir jaunučių ateitininkų būreliai. "Ateities" sambūrio pirmoji agapė bus šį sekmadienį po 10:30 val. šv. Mišių Šv. Antano parapijos salėje. Visi kviečiami dalyvauti.

× **Šokių vakarą jaunimui** penktadienį, gegužės 18 d., 8 val. vak. Šaulių namuose rengia Vytauto Didž. šaulių rinktinės tautinių šokių "Vytis" sambūris.

× **Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa / Lietuvių Informacijos Centras praneša,** kad ieško studento norinčio dirbti šioj lietuviškoj įstaigoj 1984 m. vasarą New Yorke. Pageidautina, kad stažuotojas dirbtų 8 savaites. Bus parūpinta gyvenvietė bei 1000 dol. stipendija ir padengtos su darbu surištos išlaidos. Tai puiki proga studentui arčiau susipažinti su lietuviškos informacijos vaidmenim bei tiesioginiai įsigilinti į Religinės Šalpos (Informacijos centro) plačias veiklos formas. Stažuotojas turi laisvai valdyti lietuvių ir anglų kalbas, būti bent 18 metų amžiaus ir mokėti vairuoti. Prašymą bei reziume siųsti iki gegužės 25 dienos **Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York, 11207.** Dėl daugiau informacijų kreiptis į įstaigą telef. **212—647-2434.** (pr.).

× **Sol. Algis Grigas** kviečia visus muzikos ir meno mėgėjus įsijungti kelionėn į Lietuvą (11 dienų). Žiūr. skelbimą 6 psl. (sk.).

× **Gėlės gražiausia dovana Mamytei.** Visokiausių gėlių didelis pasirinkimas. Pristatome į namus. **Baltic Blossoms, 2451 W. 69 St., tel. 434-2036.** (sk.).

A R A S
Dengiame ir taisome visų rūšių STOGUS.
Su aukštu patyrimu, esame apdraustI. Pats prižiūriu darbą
ARVYDAS KIELA
737-1717

× **Muz. Arvydas ir sol. Nelė Paltinai,** sėkmingai koncertavo New Yorke ir Pittsburghe, jau atvyko į Chicagą. Jų koncertas bus gegužės 27 d. 4 val. p. p. Jaunimo centre. Bilietai "Margučio" raštinėje ir Vaznelių prekyboje.

× **Dalia ir Vladas Būtėnai** savaitę atostogų praleido Chicagoje, aplankydami savo sūnus, artimuosius, draugus, dalyvavo "Fausto" operos spektaklyje. Vl. Būtėnas dirba "Amerikos Balse" ir su žmona gyvena Washingtone, D. C. Anksčiau gyveno Chicagoje, taigi ir džiaugiasi pažįstamais bei draugais šiame mieste. Ta proga Dalia ir Vladas Būtėnai aplankė "Draugo" redakciją ir pasikalbėjo apie lietuvių gyvenimą Washingtone. Ateinančios savaitės pradžioje jie vėl grįžta į Washingtoną.

× **A. a. Aleksandra Daukantienė-Moriarty** po sunkios ligos mirė gegužės 11 d. Bostone. Laidojama pirmadienį, gegužės 14 d., iš Šv. Petro parapijos bažnyčios. Liko duktė Ingė, kuri ir pranešė apie savo motinos mirtį.

× **Penktajam mokslo ir kūrybos simpoziumui,** kuris bus 1985 m. Padėkos savaitgalyje Chicagos Jaunimo centre, sudaryta komisija: Ramojus Vaitys — pirmininkas, Irena Kerelienė — vicepirmininkė, Kostas Burba — iždininkas, Snieguolė Zalatoriūtė — spaudos ryšininkė, Audronė Tamošiūnaitė — sekretorė ir Nijolė Užubalienė — leidinio redaktorė.

× **Balfo 40 metų Jubiliejaus minėjimą** gegužės 20 d. De Andreis seminarijoje Lemonte ruošia vietos 28 skyrius ir pietvakarių 57 sk. Šv. Mišias atnašaus 12:45 val. kun. J. Borevičius. Po pamaldų meninę programą atliks akt. J. Balutis ir "Dainuojančios žemaitės" — B. Stravinskienė, A. Underienė ir D. Varaneckienė. Kalbės Balfo centro valdybos pirm. M. Rudienė. Po programos vaišės ir pabendravimas gamtoje. Pranešti Onai Abromaitienei tel. 257-6675. Visi kviečiami dalyvauti.

× **Visi kviečiami į Balfo 40 m. Jubiliejaus minėjimą** sekmadienį, gegužės 20 d., DeAndreis seminarijoje. 12:45 val. šv. Mišios, programa ir vaišės. Dėl rezervacijų vaišėms skambinti Onai Abromaitienei, telefonu 257-6675. (pr.).

× **Ieškoma sekretorė,-ius lietuviškai įstaigai** New Yorke. Pageidautina, kad laisvai valdytų lietuvių ir anglų kalbą, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komunikuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindinai apima mašinraščio darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniškus-administracinius rūpesčius. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziume: **Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.** (sk.).

× **Jonas Kirvaitis, Interstate Insurance Agency savininkas** praneša savo klientų dėmesiui, kad apdraudų agentūra perkelta į naujas patalpas: **2843 W. 63 Street, Chicago, Ill. 60629. Tel.** nepakeistas — 925-5671. (sk.).

× **Rugpiūčio 15-29 dienomis** ruošiama ekskursija į Vilnių ir Rygą (14 dienų). Kelionę ruošia ir vadovauja **Marius Kiela, tel. 737-1717.** (sk.).

× **Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, Ill. Tel. 476-2882.** Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis. (sk.).

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747.** (sk.)

× **Ramūnas Vidžiūnas,** dirbąs didelėje Reed, Roberts, Inc., bendrovėje, kurios centras yra New Yorke, buvo išrinktas pereitų metų **"Metų tarnautoju"** centriniam regione, apimančiam penkias vidurio Amerikos valstijas. Jam buvo įteiktas pažymėjimas paties kompanijos prezidento, kuris buvo atvykęs iš New Yorko į Chicagą. Ramūnas Vidžiūnas, nors daug dirba savo bendrovėje ir dažnai važinėja tikrindamas įvairias bendrovės įstaigas, neapleidžia ir lietuviškos veiklos, ypač daug dirbdamas su jūros skautais. Šiai vasarai jis paskirtas Rako stovyklos viršininku.

× **Kokios perspektyvos** lietuviams pasistatyti senelių namus Lemonte? Ši tema bus apžvelgiama vakaronėje gegužės 20 d., 5 val. popiet, Jaunimo centro kavinėje, siekiant šiam užmojui sutelkti lėšų.

× **Kun. Justinui Bertašiui,** Winnipego, Manitoba, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonui, miesto muziejus suteikė pažymėjimą už jo bendradarbiavimą su muziejum. Miesto ir tos provincijos laikraščiai ta proga aprašė apie okupuotos Lietuvos kančias ir sąžinės kalinius, kaip kun. S. Tamkevičių.

× **Pranas Gasparonis,** Los Angeles, Cal., vertindamas lietuviško žodžio reikšmę išeivijoje, kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė ir 25 dol. dienraščio paramai. P. Gasparonį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai ačiū.

× **Robertas Kosmonas,** Chicago, Ill., mūsų garbės prenumeratorius, nuoširdus lietuviškų organizacijų darbuotojas, lydimas dukros Onutės Paulikienės atvyko į "Draugą", pratęsė jo prenumeratą ir paaukojo 25 dol. dienraščio stiprinimui. R. Kosmoną ir toliau laikome garbės prenumeratarium, o už nuolatinę paramą savam dienraščiui tariame labai ačiū. R. Kosmonui šiomis dienomis suėjo 85 gražaus amžiaus. Jo sukaktuvių proga "Draugo" leidėjai sveikina ir linki Aukščiausiojo palaimos.

× **T. B.,** Chicago, Ill., visuomenininkas, lietuviškų organizacijų darbuotojas, rėmėjas, pratęsdamas dienraščio prenumeratą, pridėjo ir 25 dol. auką. T. B. skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą lietuviško žodžio labai ačiū.

× **Lietuvos Dukterų draugija** kviečia visus į labai šaunų tradicinį pavasario balių, kuris rengiamas gegužės 12 d., šeštadienį, 7 val. vak. Jaunimo centre. Bilietus įsigyti draugijos patalpose, 2735 W. 71 St., arba paskambinant tel. **925-3211.** Dar bilietų bus galima įsigyti ir prie įėjimo. (pr.).

× **Manigirdo Motekaičio** fortepijono ir vargonų mokinių koncertas įvyks penktadienį, gegužės 18 d., 7 val. Jaunimo centro didžiojoj salėj. Visi kviečiami atsilankyti. (pr.).

× **Pranešu giminėms, draugams ir pažįstamiems,** kad gegužės 19 d. bus atnašaujamos šv. Mišios už a. a. **Henriką Raštikį** 9:30 val. ryto Sacred Heart bažnyčioje Melrose Parke. Po šv. Mišių 12 val. bus paminklo šventinimas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Kviečiu visus dalyvauti. **Ona Raštikienė** (pr.).

× **Izabelės Motekaitienės dainavimo studijos tradicinis pavasario koncertas** įvyks gegužės 20 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Jaunimo centro didžiojoj salėj. Akompanuos **Manigirdas Motekaitis.** Po koncerto tėvų vaišės visiems, kurias praves **Gražina Vitienė.** Maloniai kviečiame atsilankyti. (pr.).

× **Akiniai siuntimui į Lietuvą. Kreipkitės į V. Karosaitę — Optical Studio, 2620 West 71 Street, Chicago, Ill. 60629. Telefonas 778-6766.** (sk.)

Istorijos draugijos šv. Kazimiero minėjime. Iš kairės sėdi: A. P. Bagdonas, P. Masilionienė, prezidiumo pirm. T. Blinstrubas, dr. J. Račkauskas — dr-jos pirmininkas, kun. V. Bagdanavičius, A. Rūgytė, St. Jakubonienė, A. Dumbrienė, J. Gaudušienė ir svečiai. Nuotr. Z. Degučio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

BERNARDAS BRAZDŽIONIS DONELAIČIO MOKYKLOSE

Balandžio 28 d. aš gavau progą susipažinti su mano jaunystės mėgiamiausios knygos autoriumi. Ta knyga yra "Meškiukas Rudnosiukas", autorius — Vytė Nemunėlis. Kitiems jis geriau žinomas Bernardo Brazdžionio vardu. Poetas atsilankė į Kr. Donelaičio mokyklą pas septintosios ir aštuntosios klasės mokinius.

Mokyklos direktorius J. Širka supažindino mokinius su poetu ir priminė, kad šis poetas sukūrė mokyklos motto, paimtą iš eilėraščio "Lietuva iš tolo". Mokyklos motto yra: "Mylėsi Lietuvą iš tolo, visa širdim, visais jausmais". Direktoriui patiko šie žodžiai, nes jis mokykloje bando mums įžiebti tėvynės meilę nors iš tolo.

B. Brazdžionis mums pasidarė iš karto artimas, nes pradėjo žodžiais: "Atėjau, kaip į savo mokyklą". Humoristiniais pasakojimais mus greitai patraukė. Tačiau turiu prisipažinti, kad vistiek mes jautėmės suvaržyti, bijojomės klausti klausimus, nes mūsų literatūros mokytoja poetą Brazdžionį pavadino Maironiu išeivijoje. Džiaugiamės, gavę progos jį pažinti.

Poetas Brazdžionis pradėjo kurti, būdamas 15 metų. Jis susirgo sunkia liga ir, galvodamas, kad mirs, norėjo palikti ką nors, kad žmonės jį prisimintų.

Jis pradėjo rašyti Vytės Nemunėlio slapyvardžiu. Savo pavarde — Brazdžionis — nėra visai patenkintas, neskamba maloniai. "Ką padarysi, pavardės negali pasirinkti", sakė poetas. Nutarė susirasti pavardę, kurios vaikai neišsigąstų. Štai, kaip pasirinko Vytės Nemunėlio vardą. Prie jo gimtinės teka Nemunėlio upelis. Ne mūsų didysis Nemunas, bet Nemunėlis. Pavadinimas gražiai skamba. Reikia dar vardo. Vytukas — gražus vardas. Bet tai per daug mažybinis. Šį vardą pakeitė pagal "Palangos Juzę" į Vytė. Ir nuo 1925 metų pasirašo Vytės Nemunėlio slapyvardžiu. Ilgą laiką skaitytojai nežinojo, kad Vytė Nemunėlis ir B. Brazdžionis yra tas pats asmuo.

Paklaustas, ar eilėraščiams nepritrūksta medžiagos, atsakė, kad ne. Jis semia idėjas iš gyvenimo. "Idėjos, kaip paukščiai skraido, tik jas reikia pasigauti. Kiekvienas žmogus turi idėjų, tik nemoka jas išreikšti".

Užklaustas, ar yra skirtumas tarp jaunosios ir vyresniosios kartos rašytojų, atsakė taip, nes abi generacijos, grupės turėjo kitokius gyvenimus.

Kas davė inspiraciją rašyti? Atsakė, kad tokio apsisprendimo nebuvo. Pradėjo rašyti, pasidarė įdomu, lyg būtų koks žaidimas. Paskui pavirto rimtu dalyku, įaugo į jo dvasią. Dabar jau per vėlu, nebėra kito pasirinkimo.

Pasakojo, kad jo poezijos knygų (Poezijos pilnatis) yra patekusi į Lietuvą. Žmonės jo eilėraščius skaito ir deklamuoja.

Poetas Brazdžionis perskaitė ir paaiškino mums savo eilėraštį "Viešpaties pasauly". Šis eilėraštis paverstas daina. Poetas pasirašė į mūsų knygas, kad atsimintume šią dieną. Aš tikrai atsiminsiu ir galėsiu papasakoti savo vaikams, kad susipažinau su jų mėgiamiausios knygos "Meškiukas Rudnosiukas" autorium — Bernardu Brazdžioniu.

Lina Šliažaitė,
Kr. Donelaičio aukšt. lit. mokyklos, 8 kl. mokinė.

× **Verutė Mencel, Braddock,** Pa., pratęsdama "Draugo" prenumeratą, pridėjo ir 20 dol. auką su tokiu laiškučiu: "Širdingai dėkoju už mielą laikraštį. Nors mano akys ir ne taip geros, bet esu laiminga, kad galiu dar skaityti ir kad "Draugas" mane lanko. Linkiu geriausios sėkmės Jums visiems". V. Mencel skelbiame garbės prenumeratore, o už auką ir linkėjimus labai dėkojame.

× **Juozas Vaineikis,** Chicago, Ill., mūsų garbės prenumeratorius, lietuviškų darbų rėmėjas, kartu su prenumeratos mokesčiu vėl atsiuntė 20 dol. dienraščio palaikymui. J. Vaineikį ir toliau laikome garbės prenumeratorium, o už nuolatinę paramą labai ačiū.

× **Bronius Krisčiukaitis,** gyv. Marstons Mills, Mass., atsiuntė 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū už gražią auką.

Kr. Donelaičio mokyklos mokinė, Lina Šliažaitė, 8 kl. dėkoja poetui B. Brazdžioniui balandžio 28 d. Nuotr. J. Tamulaičio

LIET. ISTORIJOS DR-JOS METINIS SUSIRINKIMAS

Tai jau 28-sis susirinkimas įvykęs gegužės 5 d. Jaunimo centro mažojoje salėje. Susirinkus narių ir jų bičiulių gerokai šimtinei, susirinkimą atidarė draugijos pirm. prof. dr. Jonas Račkauskas. Susirinkimui pirmininkauti pakvietė Teodorą Blinstrubą, o sekretoriauti Pranę Masilionienę.

Praėjusių metų visuotinio susirinkimo protokolą perskaitė Stasė Jakubonienė, o po to ėjo valdybos narių pranešimai. Pirm. prof. dr. J. Račkausko ir sekret. St. Jakubonienės pranešimai buvo trumpi.

Reikalų vedėjos, iždininkės ir administratorės A. Rūgytės pranešimas buvo ilgesnis. Per savo 28 metų gyvavimo laikotarpį LID išspausdino 30 knygų. Paskutinių dviejų "Aušros" tomų perspausdinimas kainavo 20,000 dol., kurie jau išmokėti. Baigiama spausdinti knyga apie šv. Kazimierą. Redaguoja kun. Vyt. Bagdanavičius. Dr. J. Jakštas suredagavo knygą apie "Aušrą", kuri dar šiais metais bus išleista. Aukos ir prenumeratos renkamos abiejų knygų spausdinimo išlaidoms apmokėti. Per metus padaryta 14 narių susirinkimų ir 9 valdybos posėdžiai. Kiekvienam susirinkimui buvo kviečiami paskaitininkai. Išsiųsta 1600 laiškų, 10 užuojautų.

Revizijos komisijos pirm. Albina Dumbrienė perskaitė aktą, kuris buvo ilgas ir kruopščiai paruoštas. Draugijos pinigai laikomi Midland Savings and Loan Ass. bankelyje. Išreiškė padėką A. Rūgytei už daugybę atliktų darbų.

Prez. pirm. T. Blinstrubas trumpai supažindino visus su dienos prelegentu kun. Vyt. Bagdanavičium, kurio moksliniai darbai yra labai gausūs ir svarbūs.

Savo paskaitoje jis apibūdino leidžiamos knygos apie šv. Kazimierą turinį, svarbesnius straipsnius ir jų autorius. Šio leidinio vaidmuo yra svarbus užpildyti spragą, kas liečia šv. Kazimierą. Šv. Kazimieras yra tarsi ratas, kuris visų problemų sprendimus iš naujo suveda su krikščionybės genijumi. Jis aktualus ir šios dienos mūsų tautos gyvenimo sutemose.

Po paskaitos buvo trumpa meninė dalis — deklamacijos, skirtos šv. Kazimiero garbei iš naujos antologijos. Deklamavo A. P. Bagdonas, Aleksandra Gražytė ir Zita Dubauskaitė.

A. Rūgytė visus pakvietė pasivaišinti gausiai paruoštais užkandžiais ir dar pasižmonėti. Visų buvo pasidžiaugta svarbiu Liet. Isorijos draugijos įnašu į mūsų išeivijos kultūrinį gyvenimą.

Po vaišių vyko A. Rūgytės suorganizuoti laimėjimai, kurių svarbiausia atrakcija buvo 16 mūsų dailininkų originalių paveikslų. R. Jautokaitės ir D. Kuolienės paveikslus laimėjo Al. Kazickienė iš New Yorko, V. Krikštolaitytės pav. — Gintė Damušytė, B. Morkūnienės pav. — dr. G. Balukas, J. Mačėno — Albina Dumbrienė. Kiti paveikslai teko Liūtui Griniui, M. Ambrozaitienei, dr. O. Mironaitei, J. Polikaičiui, dr. P. Kisieliui, Jonui Litvinui ir t. t. Iš viso fantų buvo 67, laimingųjų skaičiuje buvo laimėtojai iš visų JAV-bių.

Pabaigai fotografas Zigmas Degutis padarė visų dalyvių nuotrauką. **A. P. B.**

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **"Draugo" literatūros premijos įteikimo** iškilmės ir koncertas bus gegužės 20 d., sekmadienį, 12:30 val. viršutinėje Šv. Kazimiero parapijos salėje. Premija bus įteikta Santa Monicoke gyvenančiai rašytojai Alei Rūtai. Koncertą atliks Metropolitan operos solistė Maralin Niska, sol. Algis Grigas, smuikininkas William Mullen, akompanuos muz. Alvydas Vasaitis. Bilietus reikia įsigyti iš anksto. Iškilmėse bus galima įsigyti Alės Rūtos knygą "Pirmieji Svetur" ir gauti jos autografą. Po iškilmių bus vaišės.

— **Rekolekcijas kunigams lietuvių kalba** praves prel. dr. Vytautas Balčiūnas birželio 4-8 dienomis. Rekolekcijos bus Putnamo Nekalto Prasidėjimo seselių rekolekcijų namuose. Visi kunigai maloniai kviečiami dalyvauti. Prašomi susirinkti vakarienei 6 val. pirmadienį. Pirma konferencija 7 val. Rekolekcijos baigsis 12 val. penktadienį, birželio 8 d. Prašome iš anksto užsiregistruoti pas kun. V. Cukurą, R. D. 2, Putnam, Conn. 06260, tel. 203-928-9830. Rekolekcijų kaina su nakvyne ir maistu 135 dol.

— **LB politinių studijų konferencija** New Yorke užsibaigs iškilmingu banketu gegužės 12 d. 7 val. vak. Kultūros Židinyje, kurio metu bus pagerbtas Lietuvių informacijos centro steigėjas kun. Kazimieras Pugevičius. Paskaitą apie jo darbus skaitys Baltųjų Rūmų štabo pareigūnas Linas Kojelis. Meninę programą atliks sol. Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė. Informacijų apie banketą teikia konferencijos globėjas A. Vakselis telef. 212-846-3246. Konferencijos posėdžiai tą dieną vyks Židinyje, o dieną prieš tai — Estų namuose, 243 E. 34th St. Norintiems apsistoti viešbuty siūlomas Sheraton Centre, prie 52 St., ir Seventh Ave., tel. 800-325-3535. Smulkesnių žinių kreiptis į Alg. Gečį, tel. 215-677-1684 arba G. Damušytę, tel. 212-441-2179.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val.. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
(Ostrauskas)
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Ofs. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą